

College van burgemeester en wethouders**GOEDGEKEURD**

Vergadering van 11 juni 2024

Beleid en Uitvoering - Team
Samenleving

**9 2024_B&W_00447 Informatienota Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 -
informereren****Samenstelling:**

Aanwezig:

M. Smit, locoburgemeester en voorzitter; T. Jongman, wethouder; B. Harmsma, wethouder; M. Scheringa, wethouder; M.W. de Graaf, gemeentesecretaris

Afwezig:

J.H. Bats, burgemeester

Samenvatting

Eén keer in de vier jaar voert de GGD IJsselland de Gezondheidsmonitor Jeugd uit om inzicht te krijgen in de gezondheid, het welbevinden en de leefstijl van schoolgaande jongeren (13-16 jaar). In het najaar van 2023 is een digitale vragenlijst afgenomen onder jongeren in leerjaar 2 en 4 van het regulier voortgezet onderwijs. In totaal hebben in de regio IJsselland 7.200 jongeren aan dit onderzoek deelgenomen. Voor de gemeente Steenwijkerland waren dit 601 jongeren.

Uit de resultaten blijkt dat de meeste jongeren zich gelukkig voelen en een goede gezondheid ervaren, maar stress en ongezond gedrag, zoals vaperen en problematisch gebruik van sociale media is toegenomen.

De GGD IJsselland zal worden uitgenodigd om de resultaten ambtelijk te presenteren in Steenwijkerland (naar verwachting najaar 2024). We nemen de resultaten mee in het uitvoeringsplan van het gezondheidsbeleid en de prioriteiten vanuit IZA/GALA. Samen met betrokken partners in de regio willen we nadenken over de verdere uitwerking hiervan.

Informatienota

Inleiding

Eén keer in de vier jaar voert de GGD IJsselland de Gezondheidsmonitor uit om inzicht te krijgen in de gezondheid, het welbevinden en de leefstijl van schoolgaande jongeren (13-16 jaar). In totaal hebben in de regio IJsselland 7200 jongeren aan dit onderzoek deelgenomen. Voor de gemeente Steenwijkerland waren dit 601 jongeren. Zij hebben anoniem een vragenlijst ingevuld. Aan de vorige Gezondheidsmonitor Jeugd (2019) deden minder jongeren mee (211).

Kernboodschap

De meest opvallende resultaten uit de monitor zijn:

- De cijfers zijn representatief voor de gemeente.
- De meeste jongeren voelen zich gelukkig (78%) en ervaren een goede gezondheid (82%), maar stress en ongezond gedrag, zoals vaperen en problematisch gebruik van sociale media is toegenomen. De jongeren ervaren vaak stress door huiswerk (31%) en bijna een derde van de jongeren (29%) vindt het vaak moeilijk om te stoppen met social media. De e-sigaret (vape) is in opkomst. Deze trends zijn ook regionaal en landelijk zichtbaar.
- Het percentage jongeren dat de afgelopen vier weken heeft gedronken is ongeveer een derde (30%). In Steenwijkerland vinden ouders het vaker goed dat er gedronken wordt dan in de regio (38% versus 33% in de regio). Ongeveer de helft van de jongeren (13-16 jaar) in Steenwijkerland die alcohol drinkt, doet dit samen met anderen thuis (51% versus 42% in de regio) en bijna de helft krijgt de drank van hun ouders (45% versus 36% in de regio).
- Bijna een kwart van de jongeren (23%) ervaart psychische klachten (versus 24% in de regio) en een vergelijkbaar percentage (26%) heeft zich in de afgelopen vier weken eenzaam gevoeld (eveneens 26% in de regio).
- Meer dan de helft van de jongeren doet (bijna) nooit aan creatieve en culturele activiteiten buiten schooltijd (53% versus 60% in de regio).
- Het percentage jongeren dat een scheiding heeft meegemaakt is hoger dan in de regio (28% versus 18% in de regio)
- Een hoog percentage jongeren (85%) gaat 5 dagen per week lopend of fietsend naar school (in de regio 89%).

Consequenties voor de gemeente

De resultaten van de Gezondheidsmonitor Jeugd geven richting aan het gezondheids- en jeugdbeleid.

Communicatie

De resultaten van de Gezondheidsmonitor Jeugd zijn door de GGD IJsselland naar verschillende samenwerkingspartners verstuurd. De factsheet gemeente Steenwijkerland (bijlage 1), het behorende tabellenboek (bijlage 2) en de factsheet Regio IJsselland (bijlage 3) zijn bedoeld om met elkaar het gesprek aan te gaan.

Vervolg

De GGD IJsselland zal worden uitgenodigd om de resultaten te presenteren in Steenwijkerland (naar verwachting najaar 2024). We nemen de resultaten mee in het uitvoeringsplan van het gezondheidsbeleid en de prioriteiten vanuit IZA/GALA. Samen met betrokken partners in de regio willen we nadenken over de verdere uitwerking hiervan.

Besluit

In te stemmen met de informatienota Gezondheidsmonitor Jeugd 2023.

Bijlagen

1. Gezondheidsmonitor Jeugd - factsheet gemeente Steenwijkerland 2023.pdf
2. Gezondheidsmonitor Jeugd - tabellenboek gemeente Steenwijkerland 2023.pdf
3. Gezondheidsmonitor+Jeugd+-+factsheet+regio+IJsselland+2023.pdf

Factsheet

Gemeente Steenwijkerland

Mei 2024

**GEZONDHEIDS
MONITOR
JEUGD 2023**

Gezondheidsmonitor Jeugd 2023

De Gezondheidsmonitor Jeugd is een onderzoek naar de gezondheid, het welbevinden en de leefstijl van schoolgaande jongeren. Een digitale vragenlijst is in het najaar van 2023 afgenomen onder jongeren in leerjaar 2 en 4 van het regulier voortgezet onderwijs. In totaal hebben 601 jongeren uit de gemeente Steenwijkerland en 7200 jongeren uit de regio IJsselland de vragenlijst ingevuld. Op de volgende pagina's zijn de belangrijkste resultaten van uw gemeente weergegeven. Met deze lokale gegevens kunt u richting geven aan het [gezondheids- en jeugdbeleid](#) van uw gemeente. Zo werken we samen aan de gezondheid van jongeren richting de toekomst!

De percentages in deze factsheet zijn gewogen naar onderwijsniveau, leeftijd, geslacht en stedelijkheid, zodat ze representatief zijn voor de werkelijke situatie. Vanwege de betrouwbaarheid van de resultaten en de privacy van de respondenten hanteren wij bij de rapportage een minimum van 30 respondenten die de vraag ingevuld hebben.

- Daar waar het verschil met de regio 5% of meer is, wordt dit weergegeven.
- Indien relevant is het verschil tussen jongens en meisjes weergegeven.

Aantal ingevulde vragenlijsten	Steenwijkerland	Regio
Jongen	285	3.664
Meisje	316	3.462
Anders	0	74

1. Gezin

2. Gezondheid en geluk

3. Psychische klachten en
eenzaamheid

4. Prestatiedruk en stress

5. Beschermende factoren en
vertrouwen

6. School

7. Bewegen en sport

8. Vrije tijd

9. Mediawijsheid

10. Alcohol

11. Roken, vapen en drugs

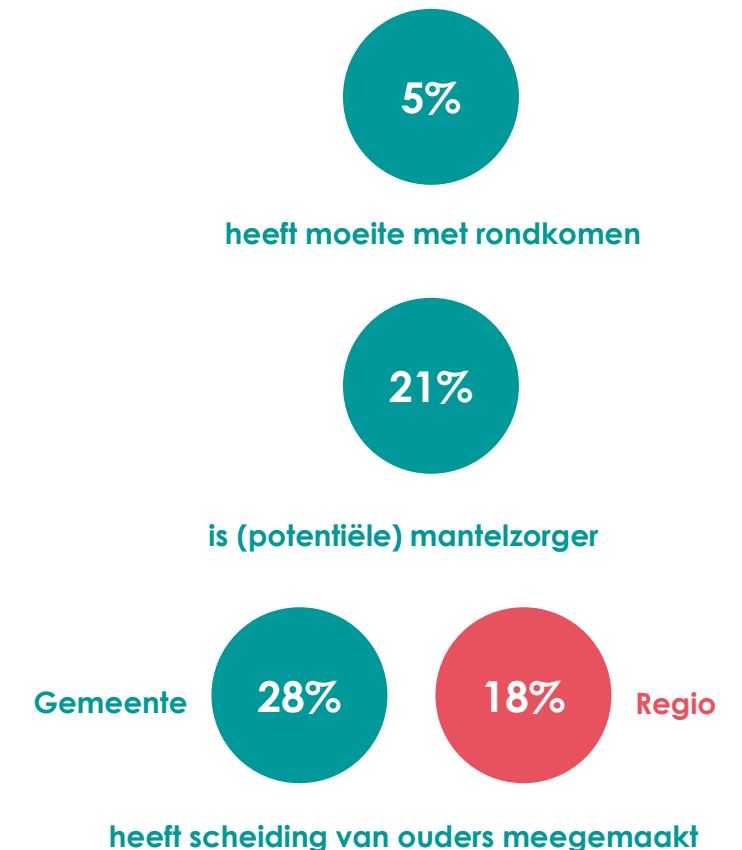
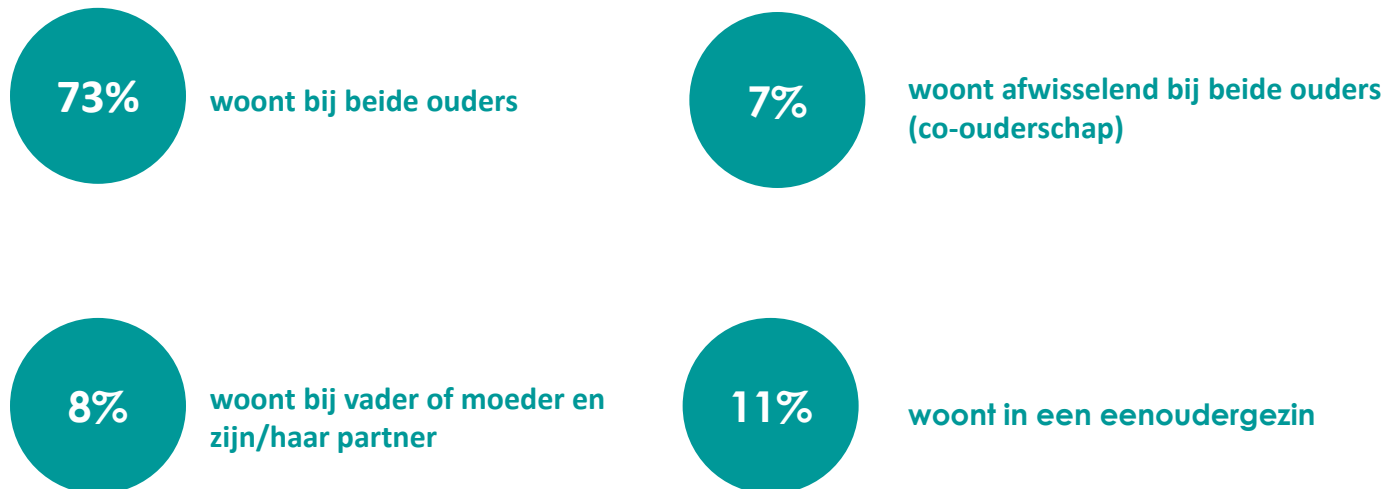
12. Gedrag vrienden

1. Gezin

De gezinssituatie waarin een jongere opgroeit heeft invloed op de gezondheid en het welzijn van de jongere.

Van eenoudergezinnen en gezinnen die moeite hebben met rondkomen wordt veel veerkracht en improvisatie verwacht. Geldzorgen kunnen leiden tot stress binnen het hele gezin. Jongeren waar thuis moeite is met rondkomen, geven het vaakst aan dat er dan niet voldoende geld is voor vakanties en dagjes uit.

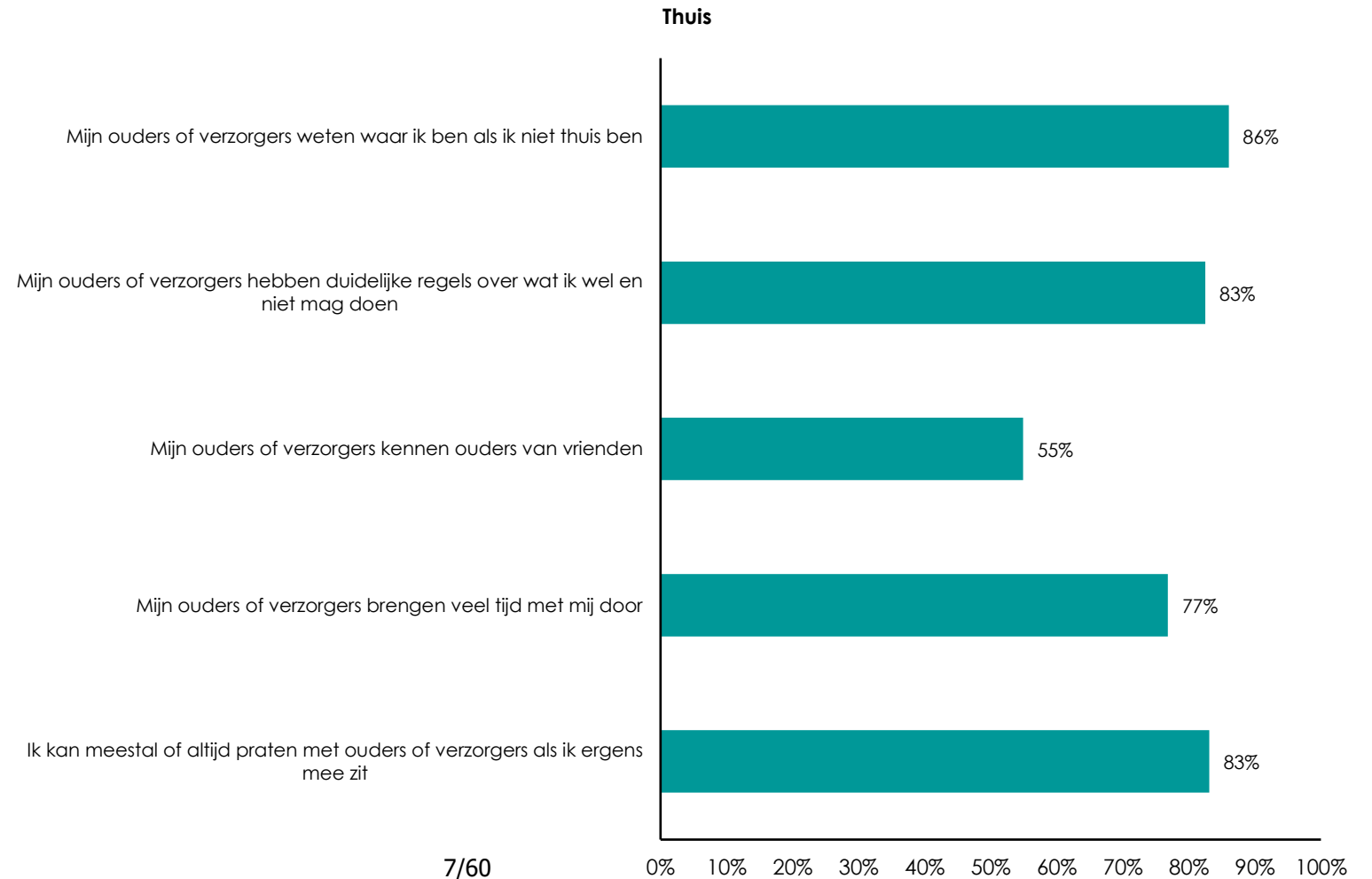
Het percentage (potentiële) jonge mantelzorgers is berekend als het percentage jongeren dat een gezinslid heeft met een lichamelijke of psychische ziekte of verslaving. [Onderzoek van het SCP en Vilans](#) laat zien dat het zijn van jonge mantelzorger impact heeft op de fysieke en mentale gezondheid van jongeren en ook bijvoorbeeld de schoolprestaties.

1. Gezin

Steun en betrokkenheid van ouders werken positief op de (mentale) gezondheid van jongeren. Jongeren die een goede band hebben met hun ouders hebben meestal minder psychosociale problemen.

Uit de gezondheidsmonitor blijkt dat jongeren in het algemeen goed met hun ouders kunnen praten, hun ouders tijd met hen doorbrengen en ouders duidelijke regels hebben.

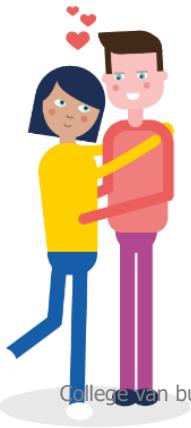

2. Gezondheid en geluk

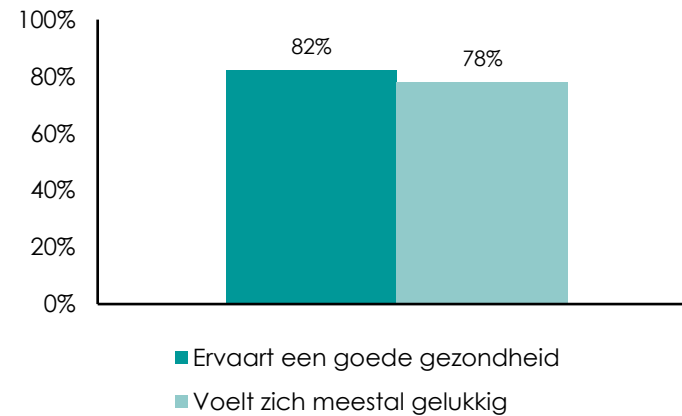
In regio IJsselland is het werken vanuit [Positieve Gezondheid](#) een manier om breder te kijken naar gezondheid dan alleen de afwezigheid van ziekte. Er is onder andere ook aandacht voor mentaal welbevinden, zingeving en meedoen.

Jongeren kunnen zelf het beste aangeven hoe zij hun gezondheid ervaren. Dit is een betrouwbare indicator voor de algehele gezondheidstoestand van jongeren. Uit de resultaten van de gezondheidsmonitor blijkt dat de meerderheid van de jongeren de eigen gezondheid als (zeer) goed ervaart.

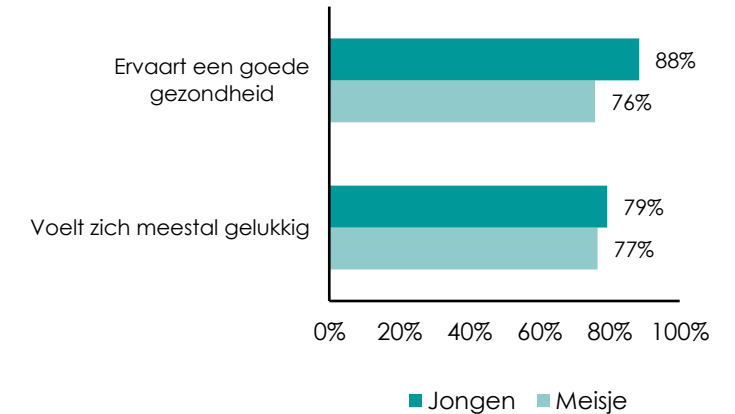
Een andere belangrijke indicator voor de gezondheid van jongeren is hoe gelukkig zij zich voelen.

Ervaren gezondheid en gelukkig voelen

Ervaren gezondheid en gelukkig voelen

3. Psychische klachten en eenzaamheid

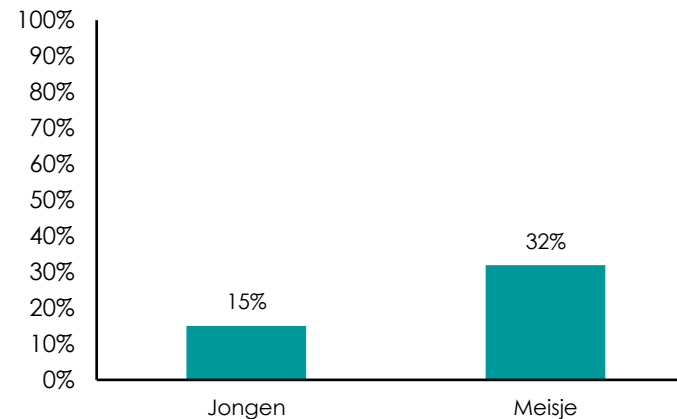
Psychische klachten worden gemeten met de 'Mental Health Inventory 5' (MHI-5). Het geeft een indicatie van de psychische gezondheid, waaronder bijvoorbeeld depressieve klachten. Jongens hebben in het algemeen een gunstigere score op de MHI-5 dan meisjes.

Daarnaast voelt een groep jongeren zich eenzaam. [Uit onderzoek van Movisie](#) blijkt dat eenzaamheid kan ontstaan door een combinatie van onder meer persoonlijkheidsfactoren, relationele factoren en omgevingsfactoren. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om weinig zelfvertrouwen, een gemis aan (hechte) vriendschappen of familiebanden en het opgroeien in armoede.

23% van de jongeren in de gemeente Steenwijkerland ervaart psychische klachten, waarvan 1% ernstige klachten ervaart. 26% van de jongeren in de gemeente Steenwijkerland heeft zich in de afgelopen vier weken eenzaam gevoeld.

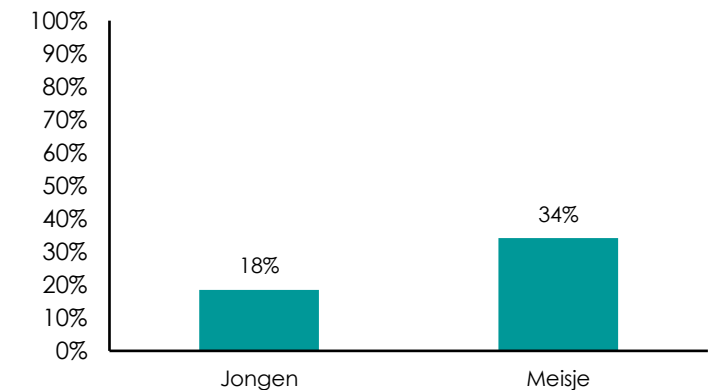
Heeft psychische klachten

2% van de jongeren uit de gemeente Steenwijkerland heeft er in de laatste 12 maanden vaak of heel vaak serieus over gedacht een eind te maken aan zijn/haar leven.

[Op de website](#) van GGD IJsselland is meer informatie te vinden over suïcidepreventie.

Heeft zich eenzaam gevoeld in de afgelopen 4 weken

4. Prestatiedruk en stress

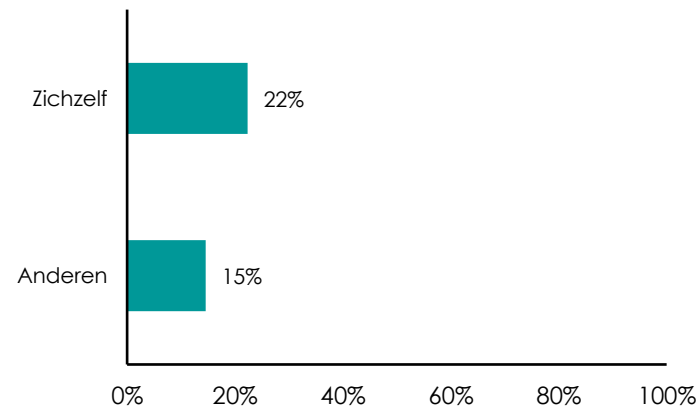
Jongeren ervaren steeds meer druk om te presteren. Deze druk kunnen ze zichzelf opleggen, maar kan ook door anderen opgelegd worden, zoals ouders/verzorgers en leraren.

In 2023 geeft 44% van de jongeren in de gemeente Steenwijkerland aan zich (zeer) vaak gestrest te voelen door één of meer factoren. Jongens ervaren minder vaak stress dan meisjes.

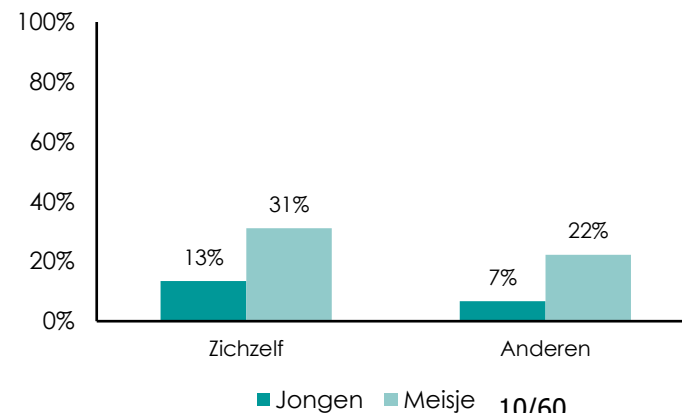

College van burgemeester en wethouders - 11 juni 2024 - 2024_B&W_00447

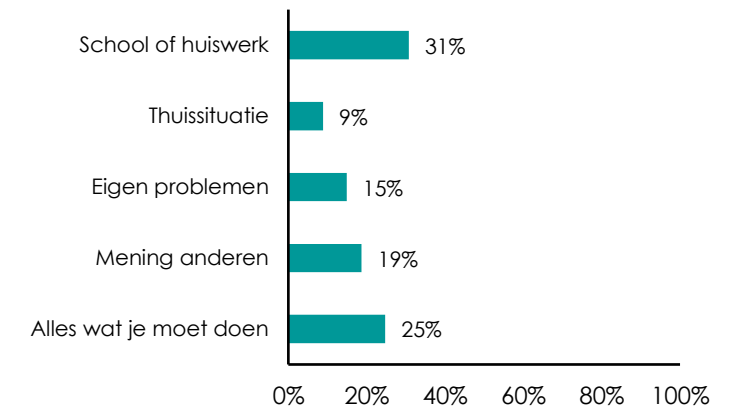
Ervaart regelmatig tot vaak prestatiedruk vanuit

Ervaart regelmatig tot vaak prestatiedruk vanuit

Bronnen van stress

5. Beschermende factoren en vertrouwen

Hoe jongeren met uitdagingen als stress, ingrijpende gebeurtenissen en groepsdruk omgaan wordt mede bepaald door hun veerkracht en weerbaarheid. Jongens rapporteren in het algemeen dat zij sneller herstellen, makkelijker stressvolle gebeurtenissen doorstaan en beter voor zichzelf kunnen opkomen dan meisjes. Ook hebben jongens vaker vertrouwen in hun eigen toekomst.

Naast de aandacht voor mogelijke (mentale) gezondheidsproblemen die jongeren kunnen ervaren, is het belangrijk om samen met hen te kijken naar mogelijke oplossingen. Het concept van positieve gezondheid biedt daarvoor aanknopingspunten. Door met jongeren hierover in gesprek te gaan, wordt duidelijk waar hun kracht zit en wat hen helpt om sterker uit een stressvolle of moeilijke periode te komen. Het is belangrijk om de veerkracht van jongeren te stimuleren, op een manier die aansluit bij hun belevingswereld.

Uit de gezondheidsmonitor blijkt dat bijna alle jongeren bij iemand terecht te kunnen met een probleem. Zij noemen hierbij vaak hun ouders en/of vrienden.

70%

herstelt snel na een moeilijke periode

45%

vindt het niet moeilijk om stressvolle gebeurtenissen te doorstaan

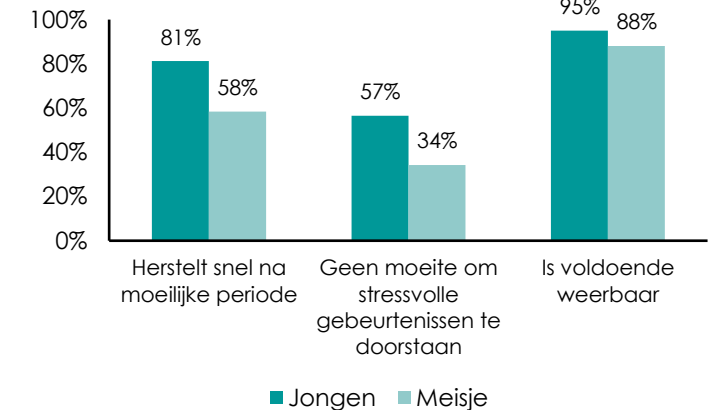
92%

kan goed voor zichzelf opkomen

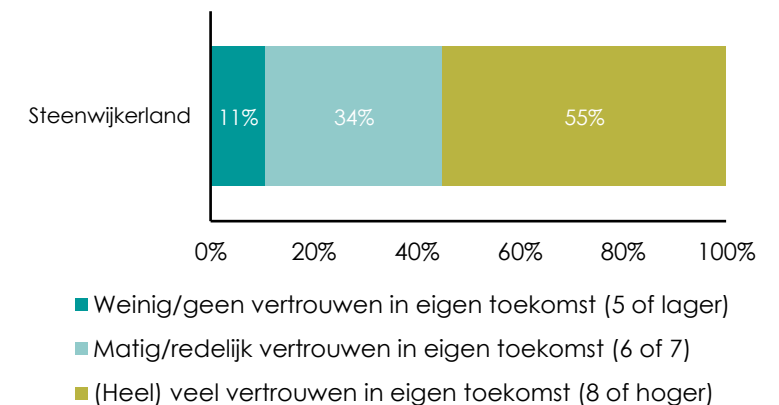
98%

kan bij iemand terecht als hij/zij ergens mee zit

Veerkracht

Vertrouwen in de toekomst

6. School

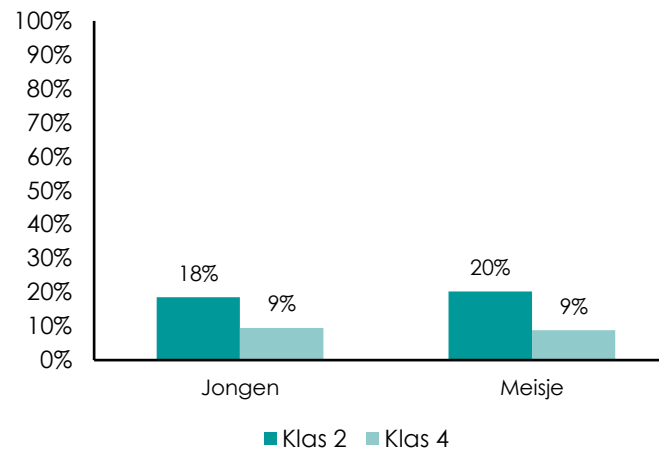
Jongeren brengen een groot deel van hun tijd door op school. Op school doen jongeren kennis en vaardigheden op die belangrijk zijn voor hun ontwikkeling. Maar ook doen ze sociale contacten op en maken ze vrienden.

Wanneer jongeren worden gepest, kan dit negatieve gevolgen hebben voor hun sociaal-emotionele gezondheid.

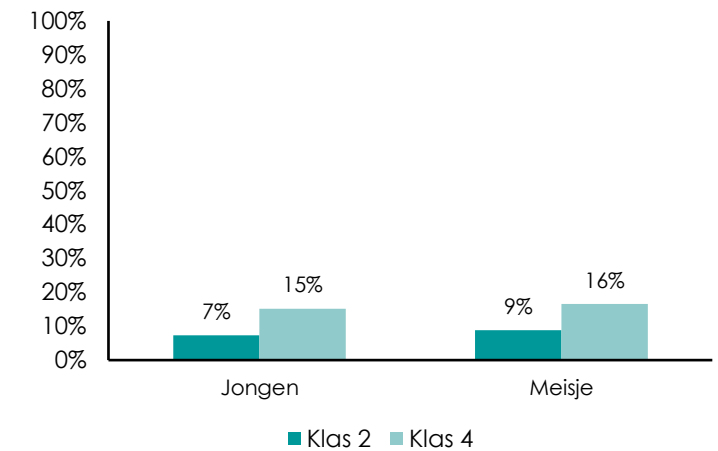
In de gezondheidsmonitor is gevraagd naar pesten, spijbelen, ziekteverzuim en schoolbeleving.

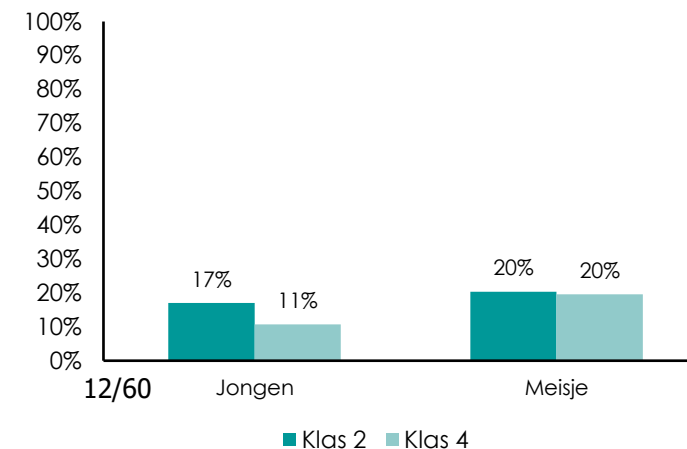
Is de afgelopen 3 maanden gepest op school

Heeft de afgelopen 4 weken gespijbeld

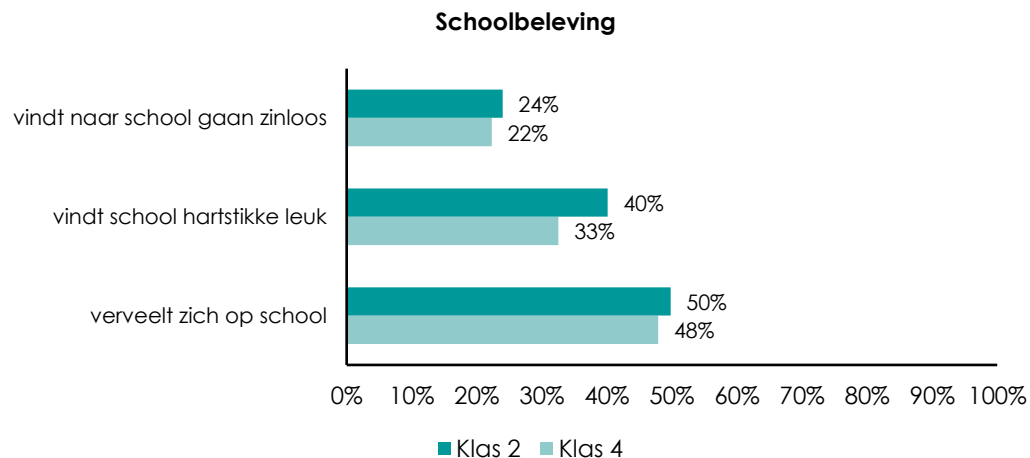

Was de afgelopen 4 weken 3+ dagen ziek thuis

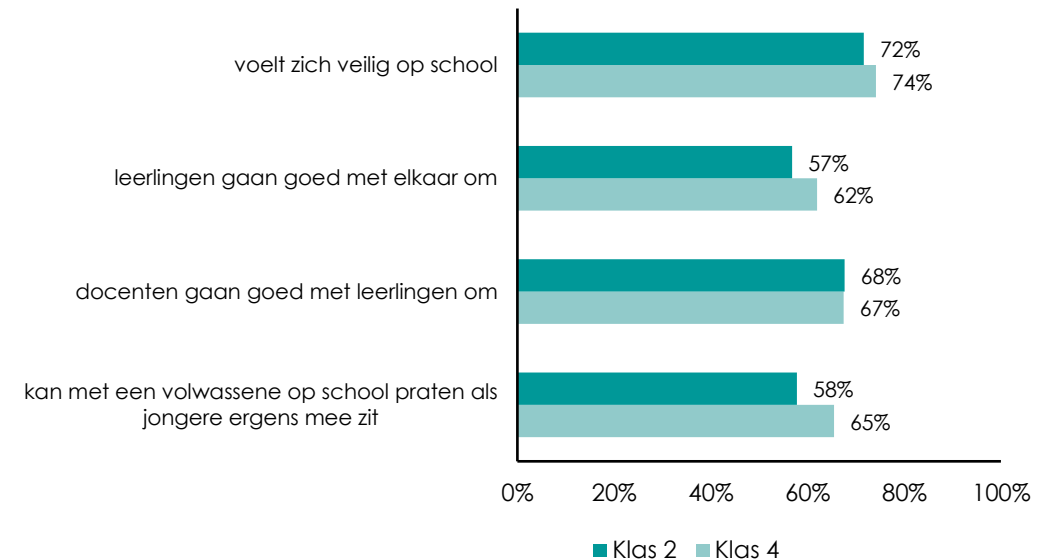

6. School

Voor de sfeer op school is onder andere gevraagd naar hoe veilig jongeren zich voelen. In het algemeen voelen jongens zich veiliger op school dan meisjes. En jongeren op havo/vwo voelen zich veiliger dan jongeren op het vmbo. Ditzelfde beeld zien we bij de vraag over of leerlingen goed met elkaar omgaan op school: meisjes en jongeren op het vmbo zijn minder positief. Jongens vervelen zich vaker op school dan meisjes en ook vinden zij school vaker zinloos.

Sfeer op school

7. Bewegen en sport

Voldoende beweging draagt positief bij aan de (mentale) gezondheid van jongeren. Het advies voor jongeren is om elke dag minimaal een uur te bewegen. Niet alleen sporten bij een club, maar ook bewegen buiten clubverband, zoals skaten, kranten bezorgen of naar school fietsen, tellen mee.

74% van de jongeren in de gemeente Steenwijkerland sport wekelijks bij een club, vereniging of sportschool.

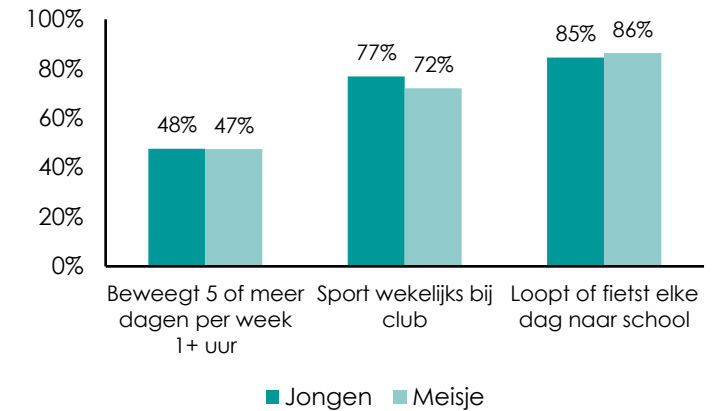
47%

beweegt 5 of meer dagen per week minstens 1 uur

85%

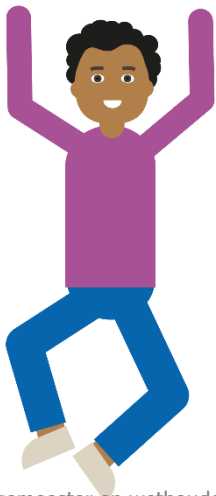
fietst of loopt elke dag naar school of stage

Bewegen

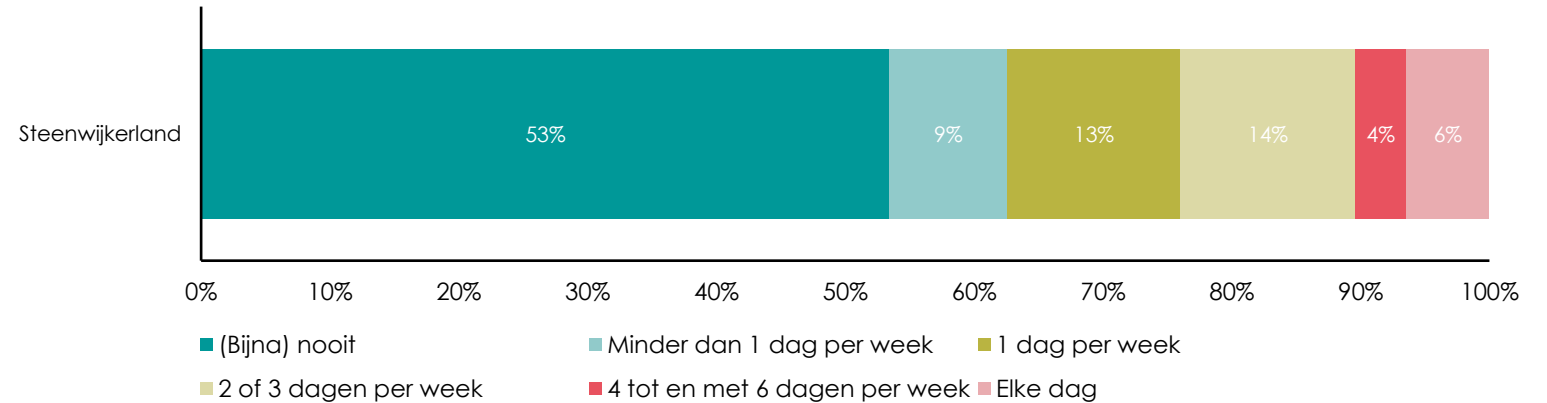
8. Vrije tijd

Een goede vrije tijdsbesteding is een beschermende factor waardoor jongeren minder kwetsbaar zijn voor psychische problemen en het ontwikkelen van problematisch middelengebruik. Naast sport en bewegen kan gedacht worden aan culturele of creatieve activiteiten, zoals muziek maken, theater, schilderen/tekenen of aan andere activiteiten. Deze activiteiten brengen jongeren in contact met volwassenen en andere jongeren die hen aanmoedigen en ondersteunen bij het ontwikkelen van hun talenten en vaardigheden.

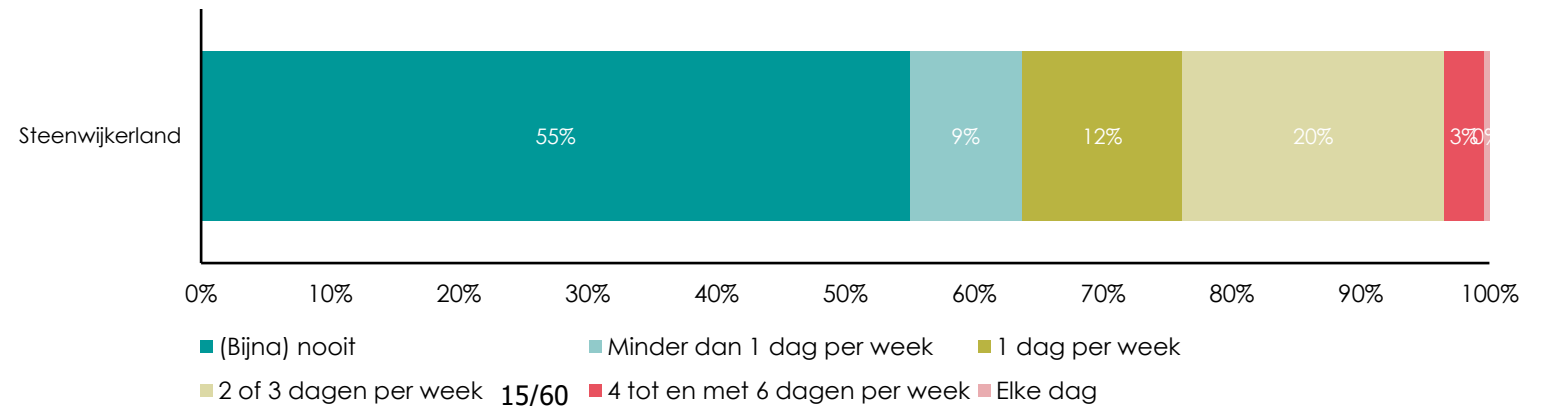

College van burgemeester en wethouders - 11 juni 2024 - 2024_B&W_00447

Creatieve en culturele activiteiten buiten schooltijd

Activiteiten bij andere clubs of verenigingen buiten schooltijd

9. Mediawijsheid

Jongeren groeien op in een digitale wereld en staan voortdurend met elkaar in contact via social media. Als jongeren het gebruik van social media niet meer onder controle hebben, kunnen er problemen ontstaan in het dagelijks functioneren. Dan is er sprake van problematisch gebruik van social media. Meisjes hebben vaker een hoog risico op problematisch gebruik dan jongens. Jongens ervaren daarentegen vaker problemen door gamen. Dit kan negatieve effecten hebben op verschillende aspecten van gezondheid, zoals mentaal welbevinden, eenzaamheid en slaap.

Kijk voor meer informatie over mediawijsheid op gezondeschool.nl.

College van burgemeester en wethouders - 11 juni 2024 - 2024_B&W_00447

13%

loopt risico op problematisch social media gebruik

4%

loopt risico op problematisch game gedrag

10%

is de afgelopen 3 maanden online gepest

Sexting kan nare gevolgen hebben die jongeren niet altijd kunnen overzien. Het is belangrijk jongeren te leren hoe ze op veilige wijze online relaties aangaan.

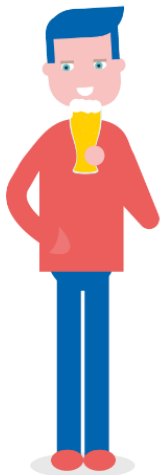
2%

heeft meegemaakt dat iemand tegen de zin een naaktfoto of seksfilmpje heeft verspreid

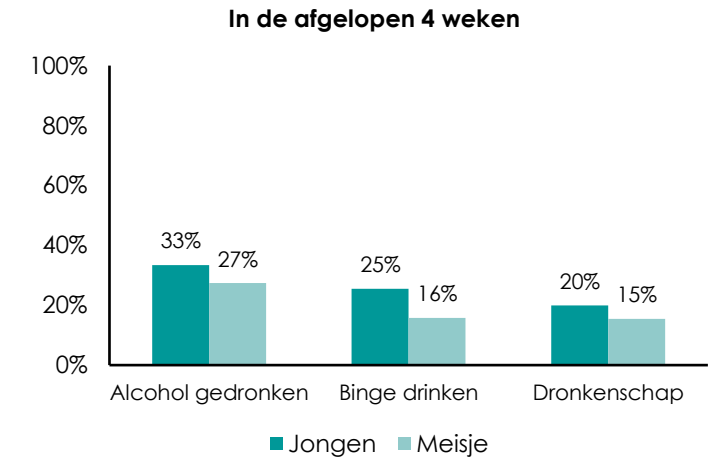
10. Alcohol

Alcoholgebruik onder de 18 jaar wordt als ongewenst beschouwd. De hersenen van jongeren zijn nog volop in ontwikkeling en er zijn aanwijzingen dat deze ontwikkeling verstoord kan worden door alcoholgebruik. Daarnaast hebben jongeren die op jonge leeftijd drinken een verhoogd risico op problematisch drinken op latere leeftijd. [In dit kennisdossier](#) van het RIVM is meer informatie te vinden over de risico's van alcoholgebruik en wat gemeenten kunnen doen.

Gemiddeld drinken jongeren hun eerste hele glas alcohol tussen de 13 en 14 jaar. In het algemeen drinken jongens vaker en meer dan meisjes.

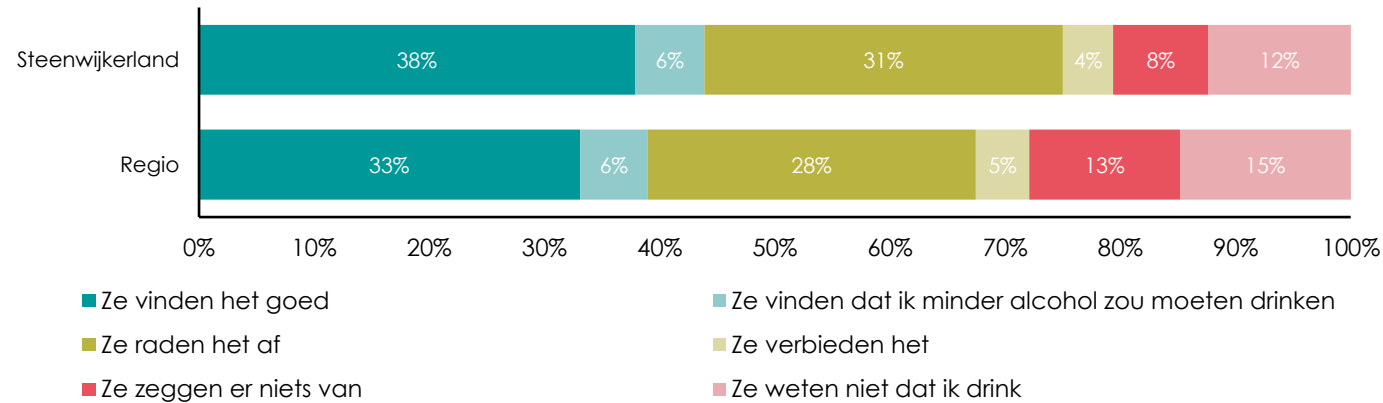

College van burgemeester en wethouders - 11 juni 2024 - 2024_B&W_00447

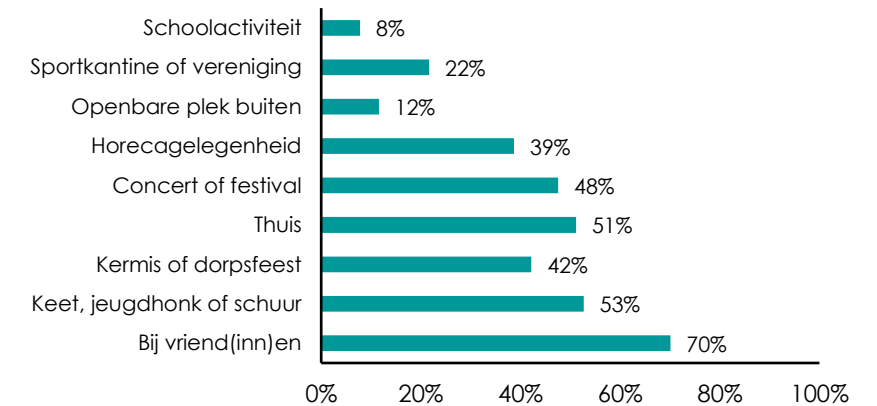

10. Alcohol

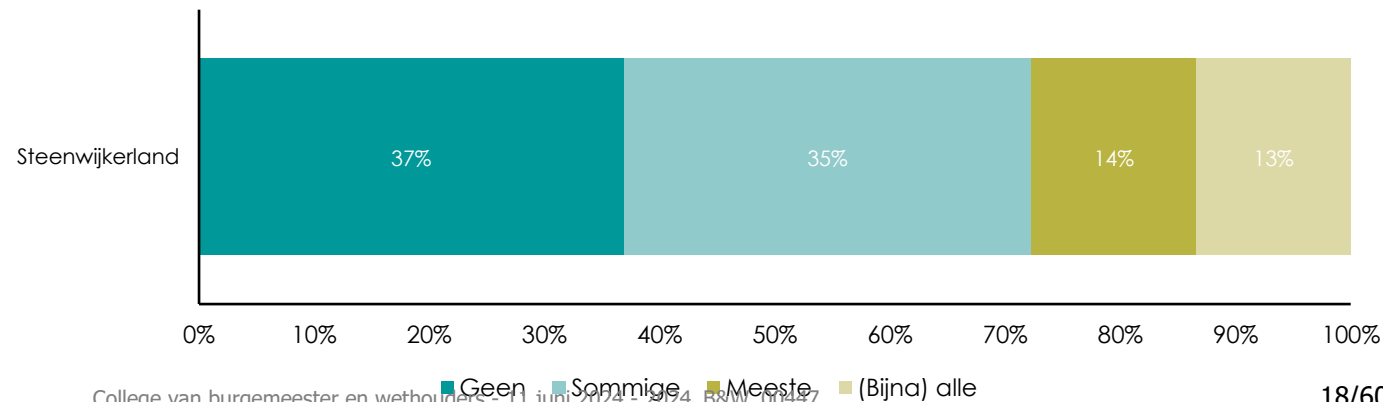
Mening ouders alcohol

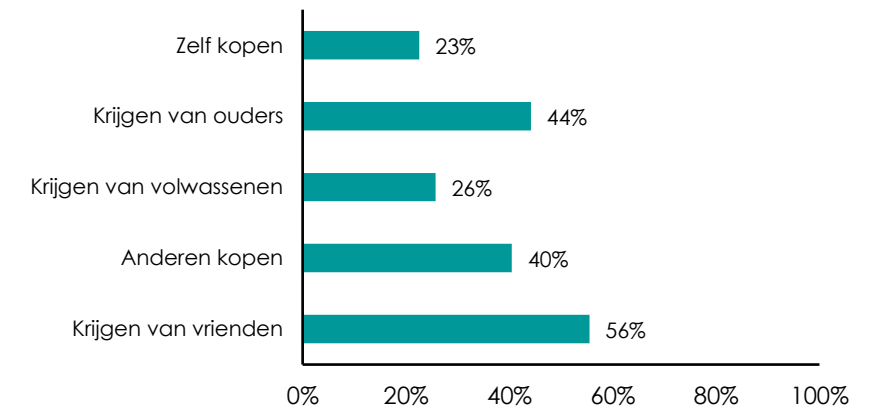
Als je alcohol drinkt, waar is dit dan meestal?

Hoeveel van je vrienden en vriendinnen drinken alcohol?

Jongeren komen aan alcohol via

11. Roken, vaperen en drugs

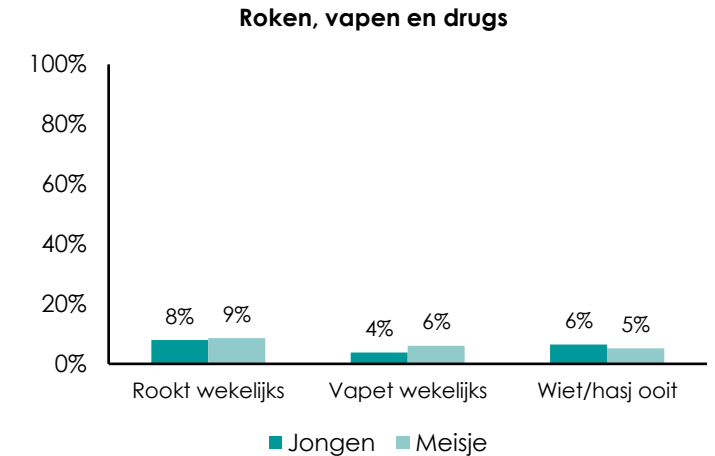
Roken is veruit de belangrijkste leefstijlfactor waardoor mensen ziek worden of komen te overlijden ([RIVM](#)). Als je op jonge leeftijd begint met roken, is de kans op verslaving groot en is het moeilijk om succesvol te stoppen. Daarom is het belangrijk om samen te werken aan een rookvrije generatie.

De e-sigaret (vape) wordt als minder ongezond beschouwd dan de gewone sigaret maar bevat ook veel schadelijke en verslavende stoffen. Deze nieuwe vorm van roken is sterk in opkomst.

6% van de jongeren in de gemeente heeft ooit wiet of hasj gebruikt. Het percentage dat in de laatste 4 weken wiet of hasj gebruikt heeft is 2%. 4% heeft ooit andere drugs dan wiet of hasj gebruikt.

Snus zijn kleine zakjes met tabak met nicotine die je in je mond stopt. Sommige jongeren gebruiken snus als alternatief voor roken.

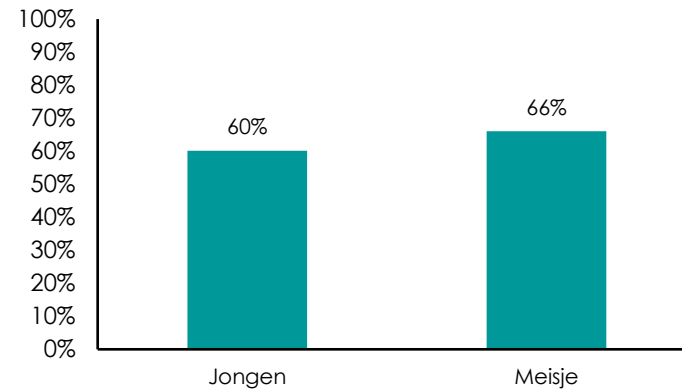
12. Gedrag vrienden

Groepsdruk speelt een rol bij het middelengebruik van jongeren. Als er in hun omgeving, door bijvoorbeeld vrienden of vriendinnen, alcohol wordt gedronken, wordt gerookt of andere middelen worden gebruikt, dan is de kans groter dat een jongere zelf ook middelen gebruikt. [Uit eerder onderzoek](#) van het Trimbos-instituut blijkt dat jongeren die tot laat in de avond tijd doorbrengen met vrienden meer middelen gebruiken dan jongeren die dat niet doen.

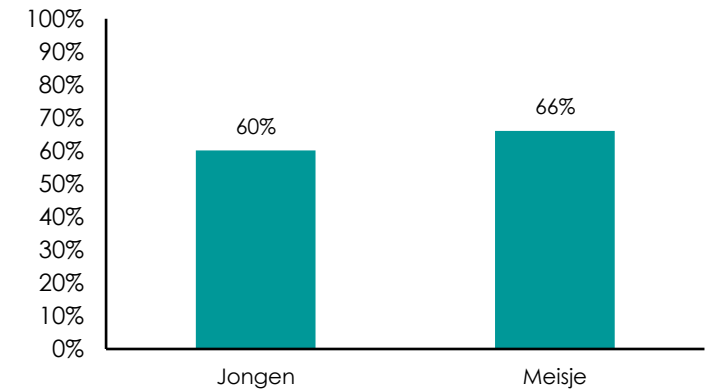
18% was in de afgelopen week 3 of meer dagen 's avonds na 22 uur thuis.

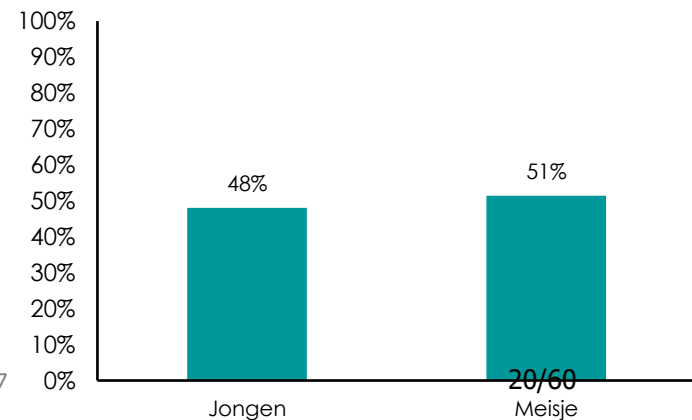
Sommige tot (bijna) alle vriend(inn)en drinken alcohol

Sommige tot (bijna) alle vriend(inn)en roken hasj/wiet

Sommige tot (bijna) alle vriend(inn)en roken

Uitgave: GGD IJsselland, 2024.

Onderzoek uitgevoerd door: team Beleidsadvies en Onderzoek GGD IJsselland

Kijk voor meer informatie over dit onderzoek en ander onderzoek op: www.ijssellandscan.nl.

Voor vragen over deze monitor kunt u mailen naar het team Beleidsadvies en Onderzoek van GGD IJsselland:
onderzoek@ggdijselland.nl.

Gezondheidsmonitor Jeugd 2023

TABELLENBOEK GEMEENTE STEENWIJKERLAND

Gezondheid, leefstijl en welbevinden van jongeren in de gemeente Steenwijkerland

In dit tabellenboek staan de gegevens over de gezondheid, de leefstijl en het welbevinden van jongeren uit de gemeente Steenwijkerland. Deze gegevens gaan over het jaar 2023 en zijn verzameld met een vragenlijst onder jongeren in klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs. Met de resultaten van dit onderzoek wordt landelijk en gemeentelijk beleid ontwikkeld om de gezondheid, de leefstijl en het welbevinden van jongeren te verbeteren.

Voor elke gemeente is een factsheet en tabellenboek met gemeentelijke cijfers gemaakt.

Tabellenboek Steenwijkerland

Toelichting

In de eerste kolommen worden de resultaten van de de gemeente Steenwijkerland weergegeven (in %), uitgesplitst naar geslacht, klas en opleidingsniveau van de jongeren.

De percentages zijn gewogen naar onderwijsniveau, leeftijd, geslacht en stedelijkheid, zodat ze representatief zijn voor de werkelijke situatie.

Percentages tellen niet altijd op tot 100% vanwege afronding of het kunnen geven van meerdere antwoorden.

[Op de IJssellandscan is een digitoegankelijke versie van het tabellenboek te vinden.](#)

Onderzoeksgroep

Aantal deelnemers aan het onderzoek

Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
285	316	332	269	291	298	601	7200

Thuis

Gezinssamenstelling

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Bij beide ouders	76	70	73	73	69	76	73	80
Co-ouders	7	7	7	7	7	7	7	7
Vader of moeder en partner	8	9	6	10	10	6	8	5
Eenoudergezin	8	14	13	9	12	10	11	7
Bij anderen of op zichzelf	1	0	0	1	1	0	1	1

Heb je een scheiding van je ouders meegemaakt?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Nee, nooit meegemaakt	75	68	70	73	68	75	72	82
Ja, heb ik meegemaakt	23	28	27	25	30	22	26	17
Ja, maak ik nu mee	2	4	3	2	2	4	3	2

Moeite met rondkomen thuis

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Ervaart geen enkele moeite	72	63	67	68	69	66	68	71
Ervaart geen moeite maar wel opletten	24	31	28	28	26	30	28	24
Ervaart enige of grote moeite	4	5	5	4	5	4	5	4

Thuis meestal geen geld voor:

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Kleding en schoenen	1	4	2	3	3	2	3	2
Vakanties	11	12	10	13	14	8	11	8
Dagjes uit	5	7	6	7	7	6	6	5
Sportclub of vereniging	1	1	1	1	2	0	1	1
Club (bv toneel, muziek, schilderen)	1	1	1	1	1	1	1	1
Schoolactiviteiten	1	2	0	2	1	2	1	1
Mobiele telefoon, computer, internet	4	2	3	2	3	3	3	3
Niet voldoende geld anders	9	12	14	7	10	11	11	9

Aantal dagen na 22.00 uur thuis

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Altijd voor 22.00 uur thuis	47	49	63	34	48	49	48	43
1 dag per week na 22.00 uur thuis	12	21	15	18	13	22	17	19
2 dagen per week na 22.00 uur thuis	17	18	12	23	21	14	18	18
3 of meer dagen per week na 22.00 uur thuis	24	11	9	26	18	16	18	19

Betrokkenheid ouders								
	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Kan meestal/altijd met ouders/verzorgers praten als hij/zij ergens mee zit	89	77	81	85	81	86	83	85
Ouders/verzorgers weten meestal/altijd waar hij/zij is als hij/zij niet thuis is	82	90	83	89	82	90	86	86
Ouders/verzorgers hebben duidelijke regels over wat het kind wel en niet mag doen	82	83	83	82	80	86	83	79
Ouders/verzorgers kennen de ouders van de vrienden/vriendinnen	55	55	54	56	55	55	55	59
Ouders/verzorgers brengen veel tijd met het kind door	78	76	78	75	75	79	77	76

Gezondheid

Ervaren gezondheid								
	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
(Ze)er goed	88	76	83	81	82	82	82	82
Gaat wel	10	22	15	18	17	16	16	15
(Ze)er slecht	1	2	2	1	1	1	2	2

Ziekten en verslaving binnen gezin								
	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Groeit op met gezinslid met langdurige ernstige lichamelijke of psychische ziekte of beperking of verslaving (jonge mantelzorger)	18	24	17	25	22	20	21	20
Heeft zelf een langdurige ernstige lichamelijke ziekte of beperking	2	0	2	1	1	1	1	1
Heeft zelf een langdurige ernstige psychische ziekte of verstandelijke beperking	2	3	1	3	2	2	2	3
Is zelf langdurig verslaafd aan alcohol, drugs of gokken (niet roken)	1	0	1	1	1	1	1	1

Mentale Gezondheid

Gelukkig voelen

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Voelt zich meestal (zeer) ongelukkig (score 1 of 2)	4	2	5	2	4	2	3	5
Voelt zich meestal neutraal (score 3)	17	21	17	21	19	19	19	16
Voelt zich meestal (zeer) gelukkig (score 4 of 5)	79	77	78	78	77	79	78	79

Psychische klachten (MHI-5)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Geen psychische klachten	85	68	80	74	77	76	77	76
Lichte psychische klachten	12	26	15	23	19	20	19	17
Matige psychische klachten	2	5	5	2	3	3	3	4
Ernstige psychische klachten	1	1	1	1	1	1	1	2

Stress door school of huiswerk

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Nee, (bijna) nooit	48	25	36	37	38	34	36	34
Soms	29	36	31	34	32	34	33	36
(Zeer) vaak	22	39	33	29	30	32	31	30

Stress door situatie thuis

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Nee, (bijna) nooit	87	68	77	78	75	80	77	76
Soms	8	20	14	13	14	13	14	15
(Zeer) vaak	6	12	9	9	11	7	9	9

Stress door eigen problemen

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Nee, (bijna) nooit	78	55	63	70	64	70	67	65
Soms	14	23	20	17	19	18	18	21
(Zeer) vaak	8	22	17	13	17	12	15	15

Stress door wat anderen van hem/haar vinden

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Nee, (bijna) nooit	76	45	60	60	62	59	60	60
Soms	16	26	18	24	20	22	21	21
(Zeer) vaak	8	29	22	16	19	19	19	19

Stress door alles wat ze moeten doen

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Nee, (bijna) nooit	58	29	42	45	45	40	43	42
Soms	29	34	35	29	33	31	32	31
(Zeer) vaak	13	37	23	27	22	28	25	28

Stress door 1 of meer factoren

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door 1 of meer factoren	30	58	46	42	42	46	44	44

Gepest op school afgelopen 3 mnd

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Nooit	86	86	81	91	84	88	86	87
Minder dan 2 keer per maand	9	9	12	7	9	9	9	7
2 of 3 keer per maand	1	3	3	1	2	1	2	2
Ongeveer 1 keer per week	2	1	2	1	2	1	1	2
Meerdere keren per week	2	2	3	1	3	1	2	2

Gepest via internet/social media afgelopen 3 mnd

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Nooit	93	87	86	93	89	91	90	92
Minder dan 2 keer per maand	5	9	10	5	9	6	7	5
2 of 3 keer per maand	2	2	3	1	1	1	2	1
Ongeveer 1 keer per week	0	1	1	0	0	1	0	1
Meerdere keren per week	0	1	1	0	1	0	1	1

Sexting

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Naaktfoto of seksfilmpje waar de jongere zelf op staat is tegen eigen zin verspreid	2	1	1	3	2	1	2	1

Hoe vaak eenzaam laatste 4 weken

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Nooit	47	30	42	36	44	34	39	37
Bijna nooit	34	35	34	36	30	38	35	37
Soms	12	23	16	19	17	19	18	18
Vaak	5	10	8	7	7	8	7	6
(Bijna) altijd	1	1	1	1	1	1	1	2

Serius gedacht aan zelfdoding, afgelopen 12 mnd

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Nooit	88	81	81	88	84	86	84	82
Een enkele keer	6	11	10	7	9	8	8	10
Af en toe	3	6	5	4	6	4	5	5
Vaak	1	1	2	0	0	2	1	2
Heel vaak	2	1	2	1	1	1	1	2

Prestatiedruk

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Ervaart regelmatig/vaak prestatiedruk vanuit zichzelf	13	31	21	23	17	29	22	26
Ervaart regelmatig/vaak prestatiedruk vanuit anderen	7	22	16	13	14	16	15	17

Ervaart regelmatig/vaak prestatiedruk vanuit:

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Ouders/verzorgers	3	14	9	8	8	10	9	10
Leraren/school	3	14	8	9	9	10	9	10
Vrienden/vriendinnen	1	10	6	5	7	4	6	7
Coach of trainer van sport	1	4	3	3	2	3	3	3
Docent van muziek, dans of toneel	0	1	0	0	1	0	0	1
Social media	1	6	3	4	4	4	4	4
Iemand/iets anders	3	5	5	2	3	5	4	3

Beschermende factoren en vertrouwen

Weerbaarheid

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Is voldoende weerbaar	95	88	90	93	93	90	92	89

Herstelt na een moeilijke periode meestal weer snel

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Nee	5	12	9	9	8	10	9	10
Neutraal	13	29	21	21	22	20	21	23
Ja	81	58	70	70	70	70	70	68

Kan moeilijk stressvolle gebeurtenissen doorstaan

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Nee	57	34	41	49	43	47	45	44
Neutraal	24	33	30	28	28	29	29	31
Ja	19	33	29	23	29	23	26	25

Steun

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Kan bij iemand terecht bij een probleem of als diegene ergens mee zit	98	98	97	99	98	99	98	97

Kan terecht bij:

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Ouders/verzorgers	90	83	86	87	86	87	87	87
Andere familieleden dan ouders	38	35	39	35	36	37	37	35
Vriend(inn)en	54	78	59	72	66	66	66	67
Volwassene op school	31	24	23	31	28	27	27	29
Hulpverlener	6	9	5	10	6	9	8	9
Iemand anders	9	6	8	7	6	9	7	9

Vertrouwen in de toekomst								
	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Weinig tot geen vertrouwen in de eigen toekomst (cijfer 5 of lager)	10	11	10	11	11	11	11	11
Matig/redelijk vertrouwen in de eigen toekomst (cijfer 6 of 7)	27	42	35	34	33	37	34	35
(Heel) veel vertrouwen in de eigen toekomst (cijfer 8 of hoger)	63	47	55	55	56	52	55	54

School

Hoe vind je het op school?								
	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Hartstikke leuk	5	8	6	7	6	8	6	6
Leuk	24	35	34	26	27	32	30	36
Gaat wel	47	41	40	48	46	42	44	41
Niet leuk	11	10	9	12	11	10	11	10
Vreselijk	13	6	11	8	10	8	9	8

Ziekteverzuim afgelopen 4 weken								
	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
0 schooldagen	57	43	47	53	43	59	50	52
1 of 2 schooldagen	29	37	34	32	37	28	33	31
3 of 4 schooldagen	9	12	12	9	13	8	10	11
5 of meer schooldagen	5	8	7	6	7	5	6	6

Aantal uur gespijbeld afgelopen 4 weken

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
0 lesuren	89	87	92	84	86	90	88	86
1 of 2 lesuren	6	11	5	11	8	9	8	10
3 tot en met 6 lesuren	4	2	2	3	4	1	3	3
7 tot en met 15 lesuren	1	1	1	1	1	1	1	1
16 of meer lesuren	1	0	0	1	1	0	0	1

Ik voel me veilig op school

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Helemaal oneens	4	3	3	4	5	2	3	3
Oneens	5	4	6	3	4	4	4	4
Niet eens/niet oneens	16	23	20	19	23	14	19	16
Eens	47	54	52	49	44	57	50	53
Helemaal eens	28	17	20	25	23	23	23	23

Ik vervel me op school

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Helemaal oneens	4	2	4	2	3	4	3	3
Oneens	9	15	12	11	10	14	12	14
Niet eens/niet oneens	33	40	34	38	35	37	36	33
Eens	35	28	31	32	30	32	32	31
Helemaal eens	19	16	19	16	22	13	17	18

Leerlingen op school gaan goed met elkaar om

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Helemaal oneens	4	3	3	4	6	1	4	2
Oneens	6	7	7	6	7	6	7	6
Niet eens/niet oneens	24	36	33	28	33	27	30	31
Eens	59	41	49	51	49	51	50	51
Helemaal eens	7	12	8	11	6	14	10	10

Docenten op school gaan goed met de leerlingen om

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Helemaal oneens	4	2	2	4	3	3	3	3
Oneens	2	2	3	1	2	2	2	5
Niet eens/niet oneens	24	31	27	28	31	23	27	26
Eens	56	51	54	53	49	58	54	56
Helemaal eens	13	15	13	14	14	14	14	11

Kan met volwassene op school praten

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Helemaal oneens	4	5	5	4	4	6	5	5
Oneens	6	10	11	6	6	10	8	8
Niet eens/niet oneens	26	25	27	24	29	21	25	22
Eens	43	41	45	40	40	44	42	46
Helemaal eens	21	18	13	25	21	19	20	18

Ik vind naar school gaan zinloos

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Helemaal oneens	7	10	9	8	6	12	8	11
Oneens	32	39	37	34	32	41	36	34
Niet eens/niet oneens	33	32	30	35	38	26	33	32
Eens	12	12	11	13	13	10	12	12
Helemaal eens	16	6	13	9	11	10	11	10

Bewegen en sporten

Hoe vaak lopend of fietsend naar school

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
(Bijna) nooit	7	4	7	4	8	3	5	5
1 dag per week	1	1	2	0	1	1	1	1
2 dagen per week	2	3	2	3	2	3	2	1
3 dagen per week	2	2	2	2	1	2	2	1
4 dagen per week	4	4	4	3	4	3	4	3
5 dagen per week	85	86	83	88	84	90	85	89

Sporten

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Sport wekelijks bij een club of sportschool	77	72	81	69	71	79	74	74
Wekelijks actief (sport/bewegen) in de vrije tijd	91	86	93	85	88	90	89	89

Bewegen totaal

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Beweegt dagelijks minstens 1 uur	23	15	17	20	20	18	19	15
Beweegt 5 of meer dagen per week minstens 1 uur	48	47	46	49	44	52	47	47

Vrije tijd

Creatieve en culturele activiteiten buiten schooltijd

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
(Bijna) nooit	64	44	51	56	56	51	53	60
Minder dan 1 dag per week	5	13	9	9	8	11	9	8
1 dag per week	12	15	14	13	12	14	13	10
2 of 3 dagen per week	13	14	18	10	12	15	14	11
4 tot en met 6 dagen per week	3	5	3	5	3	5	4	5
Elke dag	3	10	5	7	8	5	6	6

Activiteiten bij andere clubs buiten schooltijd

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
(Bijna) nooit	50	60	52	58	56	55	55	55
Minder dan 1 dag per week	8	9	6	11	7	10	9	8
1 dag per week	13	12	13	12	13	11	12	14
2 of 3 dagen per week	25	16	24	17	22	18	20	18
4 tot en met 6 dagen per week	3	3	4	2	2	5	3	5
Elke dag	1	0	1	0	0	1	0	1

Mediagebruik/gamen

Ervaringen social media (vaak/zeer vaak)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Moeilijk stoppen met sociale media	22	35	31	26	31	26	29	30
Anderen zeggen minder tijd te besteden aan sociale media	19	25	26	18	23	22	22	23
Liever social media dan echt tijd met anderen doorbrengen	10	15	13	13	14	11	13	10
Onrustig, gestrest etc als ik geen social media kan gebruiken	5	9	9	5	8	6	7	6
Huiswerk afraffelen om social media te kunnen gebruiken	7	12	10	9	11	8	10	11
Social media gebruiken wanneer je je rot voelt	16	24	24	16	23	17	20	21
Slaap tekort door social media	14	19	17	16	20	13	16	17

Risico op problematisch social media gebruik								
	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Risico op problematisch social media gebruik	8	17	13	12	15	10	13	12

Hoe vaak game je?								
	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
(Bijna) nooit	9	45	18	35	28	24	27	29
Minder dan 1 dag per week	6	15	9	11	8	12	10	10
1 dag per week	3	9	6	7	5	8	6	8
2 of 3 dagen per week	24	14	20	18	22	16	19	19
4 of 5 dagen per week	15	7	15	8	11	11	11	11
(Bijna) elke dag	43	9	32	21	25	28	26	24

Ervaringen gamen (vaak/zeer vaak)								
	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Moeilijk om te stoppen met gamen	10	7	8	12	11	9	10	9
Anderen zeggen minderen tijd te besteden aan gamen	12	2	12	7	9	11	10	9
Liever gamen dan echt tijd met anderen doorbrengen	13	0	10	10	17	4	10	6
Onrustig, gestrest of irritatie bij niet kunnen gamen	5	0	4	6	3	7	5	5
Huiswerk afraffelen om te kunnen gamen	10	0	7	10	8	8	8	9
Gamen omdat je je rot voelt	14	3	11	13	14	11	12	9
Slaap tekort door gamen	7	5	9	3	7	7	7	11

Risico op problematisch gamen								
	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Risico op problematisch gamen	8	0	6	2	4	3	4	3

Roken, vpen en snus gebruik

Heb je ooit gerookt?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Ja, een hele sigaret of meer	13	14	5	21	19	7	14	15
Ja, alleen een paar trekjes	10	8	7	10	8	8	9	8
Nee	77	79	88	68	72	85	78	77
Rookt nu dagelijks	5	5	1	9	7	3	5	5
Rookt nu 1 keer of vaker per week	8	9	3	13	11	5	8	8

Gedrag vrienden

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Meeste tot (bijna) alle vriend(innen) roken	16	15	5	24	23	7	15	15

Vapen

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Ooit vape (e-sigaret) gebruikt	24	28	19	33	35	16	26	31
Vapet nu 1 keer of vaker per week	4	6	4	5	7	2	5	9

Roken en/of vpen

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Rookt en/of vapet nu dagelijks	6	7	3	10	9	3	7	8
Rookt en/of vapet nu ≥ wekelijks	10	12	6	16	15	6	11	13

Heb je ooit snus gebruikt?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Ja	3	2	2	3	4	1	2	4
Nee	97	98	98	97	96	99	98	96

Alcohol drinken

Heb je ooit alcohol gedronken?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Ja, een heel glas of meer	37	27	15	47	36	27	32	32
Ja, alleen een paar slokjes	27	29	34	22	24	32	28	26
Nee	37	44	51	31	40	41	40	42
Laatste 4 weken alcohol gedronken	33	27	16	44	33	26	30	31

Dronken of aangeschoten zijn en binge drinken

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Ooit dronken of aangeschoten geweest	32	22	12	41	32	20	27	26
Laatste 4 weken dronken of aangeschoten geweest	20	15	4	30	21	13	18	16
Laatste 4 weken 5 of meer drankjes bij 1 gelegenheid (binge drinken)	25	16	7	33	25	15	21	21

Leeftijd eerste glas alcohol (jongeren die drinken)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
10 jaar of jonger	4	9	14	3	4	9	6	7
11 jaar	6	6	20	1	5	8	6	5
12 jaar	18	15	28	12	16	17	16	13
13 jaar	16	28	38	15	22	19	21	23
14 jaar	29	21	0	35	29	21	25	31
15 jaar	24	19	0	30	22	22	22	20
16 jaar	3	2	0	3	2	4	2	2

Waar drink je alcohol (jongeren die drinken)?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Thuis	56	45	57	49	54	48	51	42
Bij vrienden of vriendinnen	67	75	46	77	73	67	70	71
In een café, disco, club, snackbar, restaurant, op een terras	38	39	16	45	35	45	39	33
Bij een concert of festival	54	39	31	52	46	49	48	39
Op de kermis, zomerfeest of tentfeest	49	33	15	50	45	38	42	38
Op een schoolfeest, schoolreis, excursie met school	7	9	4	9	3	14	8	4
In de sportkantine of bij een vereniging	35	4	7	26	23	18	22	11
Op straat, in een park of een andere plek buiten	12	11	9	12	7	19	12	13
In een keet, jeugdhonk of schuur	55	50	29	60	50	56	53	40
Ergens anders	19	13	19	15	15	15	16	16

Hoe kom je aan alcohol (jongeren die drinken)?

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Koop het zelf	25	17	7	25	18	25	22	17
Laat het kopen door een ander (vriend, kennis, vreemde)	44	37	20	47	39	45	41	41
Krijg het van vriend(in)	46	67	42	58	50	65	55	50
Krijg het van ouders/verzorgers	45	44	42	46	51	34	45	36
Krijg het van een andere volwassene	26	26	20	28	19	36	26	25

Mening ouders (jongeren die drinken)

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Ze vinden het goed	42	33	21	43	42	31	38	33
Ze vinden dat ik minder alcohol zou moeten drinken	5	8	0	8	7	3	6	6
Ze raden het af	33	29	33	30	32	32	31	28
Ze verbieden het	1	8	6	4	2	8	4	5
Ze zeggen er niets van	9	7	14	7	10	4	8	13
Ze weten het niet	10	15	26	9	7	21	12	15

Gedrag vrienden

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Meeste tot (bijna) alle vriend(innen) drinken alcohol	32	23	8	46	34	21	28	26

Gebruik van wiet/hasj en andere drugs

Gebruik van wiet/hasj

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Ooit wiet of hasj gebruikt	6	5	1	10	6	6	6	8
Laatste 4 weken wiet of hasj gebruikt	2	2	1	3	1	3	2	4

Gebruik andere drugs

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Ooit XTC, cocaïne, paddos, lachgas etc. gebruikt	6	2	2	6	6	2	4	3

Gedrag vrienden

	Jongen	Meisje	Klas 2	Klas 4	Vmbo	Havo/Vwo	Steenwijkerland 2023	IJsselland 2023
	%	%	%	%	%	%	%	%
Meeste tot (bijna) alle vriend(innen) roken hasj of wiet	2	2	0	3	2	2	2	4

Factsheet

Regio IJsselland

Mei 2024

**GEZONDHEIDS
MONITOR
JEUGD 2023**

Gezondheidsmonitor Jeugd 2023

De Gezondheidsmonitor Jeugd is een onderzoek naar de gezondheid, het welbevinden en de leefstijl van schoolgaande jongeren. Een digitale vragenlijst is in het najaar van 2023 afgenomen onder jongeren in leerjaar 2 en 4 van het regulier voortgezet onderwijs. In totaal hebben 7200 jongeren uit de regio IJsselland de vragenlijst ingevuld. Op de volgende pagina's zijn de belangrijkste resultaten van de regio IJsselland weergegeven. Met deze gegevens kunt u richting geven aan het [gezondheids- en jeugdbeleid](#) van uw gemeente. Zo werken we samen aan de gezondheid van jongeren richting de toekomst!

De percentages in deze factsheet zijn gewogen naar onderwijsniveau, leeftijd, geslacht en stedelijkheid, zodat ze representatief zijn voor de werkelijke situatie. Vanwege de betrouwbaarheid van de resultaten en de privacy van de respondenten hanteren wij bij de rapportage een minimum van 30 respondenten die de vraag ingevuld hebben.

- Daar waar het verschil met de landelijke cijfers 5% of meer is, wordt dit weergegeven.
- Verschillen met 2021 en 2019 worden weergegeven wanneer deze 5% of meer zijn of bij een relatief grote verandering (als het gaat om kleine percentages). Dit geldt alleen voor de variabelen die in alle jaren op dezelfde manier zijn uitgevraagd.
- Indien relevant is het verschil tussen jongens en meisjes weergegeven.

Aantal ingevulde vragenlijsten	Regio IJsselland
Jongen	3.664
Meisje	3.462
Anders	74

1. Gezin

2. Gezondheid en geluk

3. Psychische klachten en
eenzaamheid

4. Prestatiedruk en stress

5. Beschermende factoren en
vertrouwen

6. School

7. Bewegen en sport

8. Vrije tijd

9. Mediawijsheid

10. Alcohol

11. Roken, vaperen en drugs

12. Gedrag vrienden

1. Gezin

De gezinssituatie waarin een jongere opgroeit heeft invloed op de gezondheid en het welzijn van de jongere.

Van eenoudergezinnen en gezinnen die moeite hebben met rondkomen wordt veel veerkracht en improvisatie verwacht. Geldzorgen kunnen leiden tot stress binnen het hele gezin. Jongeren waar thuis moeite is met rondkomen, geven het vaakst aan dat er dan niet voldoende geld is voor vakanties en dagjes uit.

Het percentage (potentiële) jonge mantelzorgers is berekend als het percentage jongeren dat een gezinslid heeft met een lichamelijke of psychische ziekte of verslaving. [Onderzoek van het SCP en Vilans](#) laat zien dat het zijn van jonge mantelzorger impact heeft op de fysieke en mentale gezondheid van jongeren en ook bijvoorbeeld de schoolprestaties.

80%

woont bij beide ouders

7%

woont afwisselend bij beide ouders
(co-ouderschap)

5%

woont bij vader of moeder en
zijn/haar partner

7%

woont in een eenoudergezin

4%

heeft moeite met rondkomen

20%

is (potentiële) mantelzorger

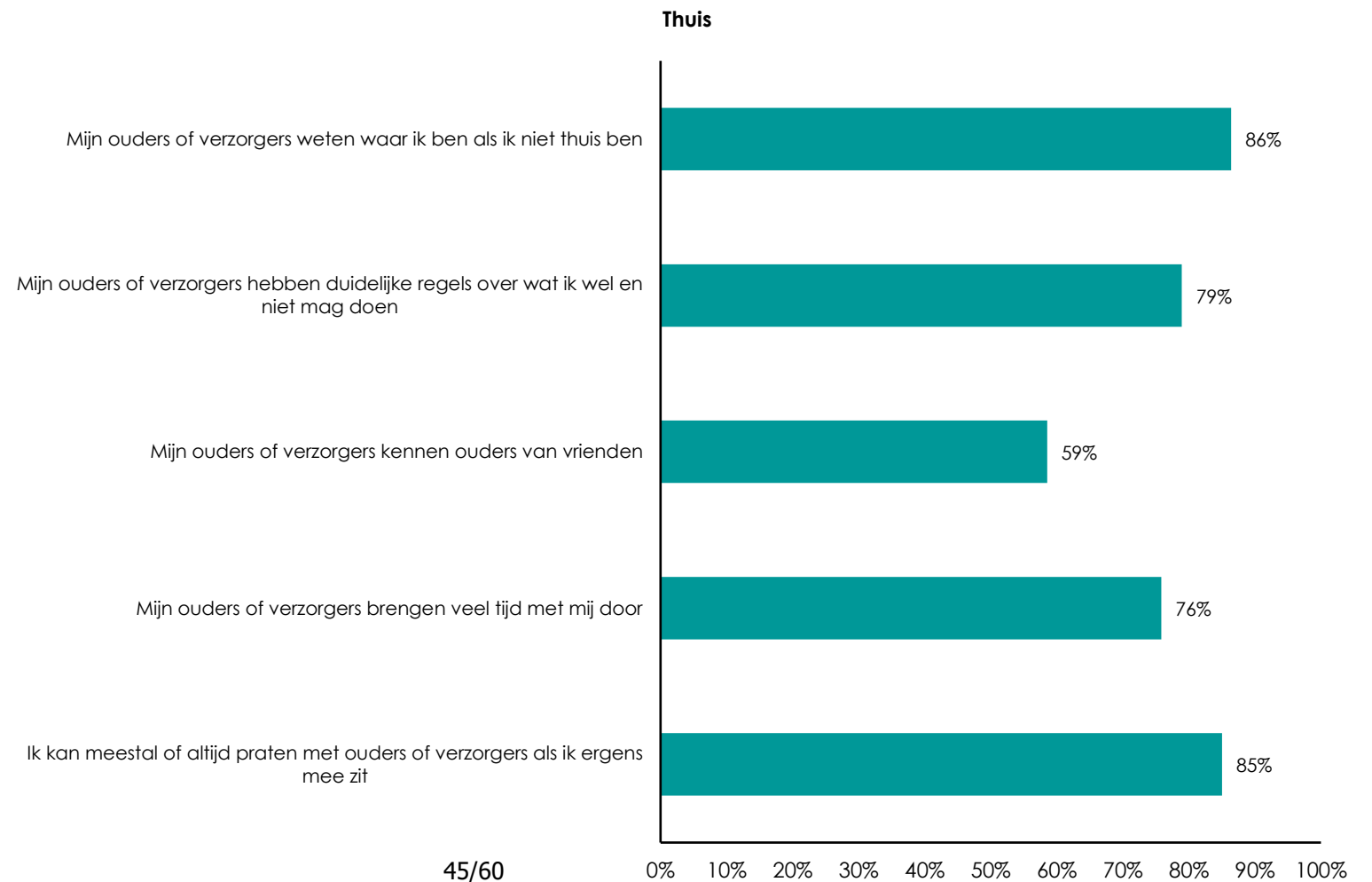
18%

heeft scheiding van ouders meegemaakt

1. Gezin

Steun en betrokkenheid van ouders werken positief op de (mentale) gezondheid van jongeren. Jongeren die een goede band hebben met hun ouders hebben meestal minder psychosociale problemen.

Uit de gezondheidsmonitor blijkt dat jongeren in het algemeen goed met hun ouders kunnen praten, hun ouders tijd met hen doorbrengen en ouders duidelijke regels hebben.

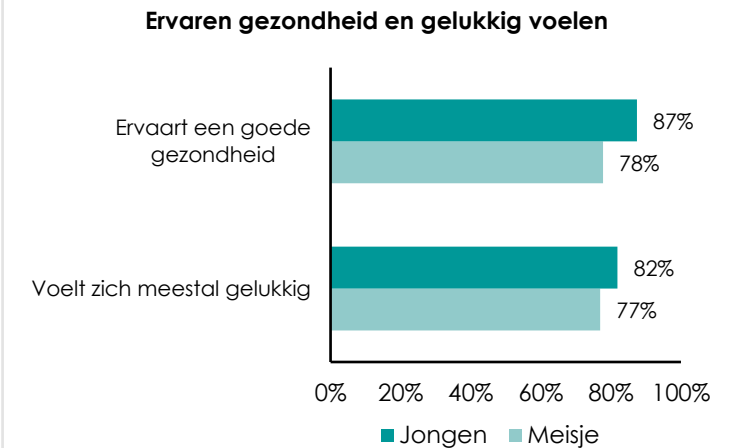
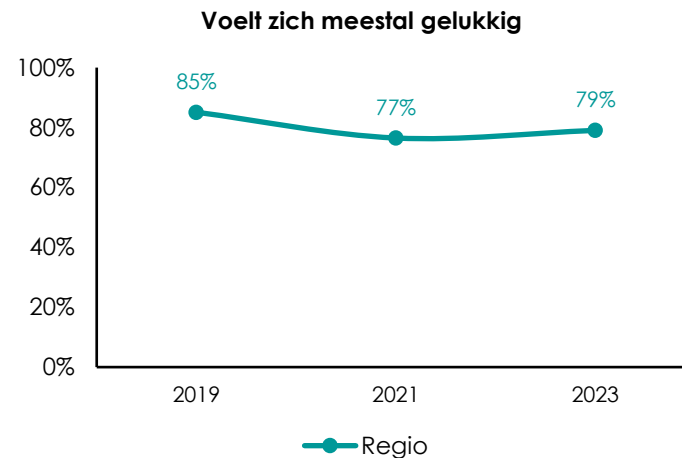
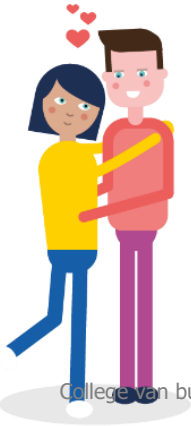

2. Gezondheid en geluk

In regio IJsselland is het werken vanuit [Positieve Gezondheid](#) een manier om breder te kijken naar gezondheid dan alleen de afwezigheid van ziekte. Er is onder andere ook aandacht voor mentaal welbevinden, zingeving en meedoen.

Jongeren kunnen zelf het beste aangeven hoe zij hun gezondheid ervaren. Dit is een betrouwbare indicator voor de algehele gezondheidstoestand van jongeren. Uit de resultaten van de gezondheidsmonitor blijkt dat 82% van de jongeren in de regio IJsselland de eigen gezondheid als (zeer) goed ervaart.

Een andere belangrijke indicator voor de gezondheid van jongeren is hoe gelukkig zij zich voelen. Het percentage jongeren dat zich gelukkig voelt is weer wat gestegen ten opzichte van 2021.

3. Psychische klachten en eenzaamheid

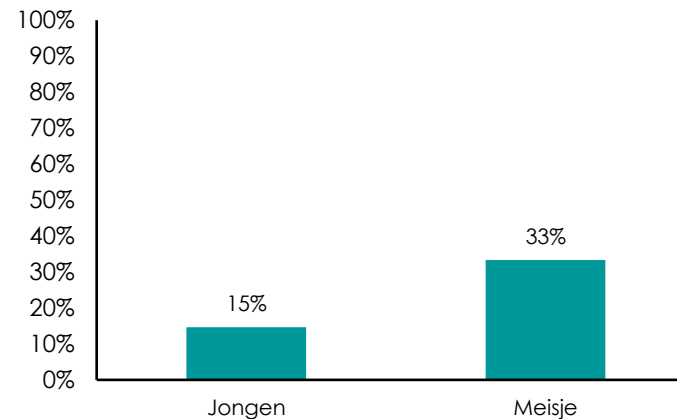
Psychische klachten worden gemeten met de 'Mental Health Inventory 5' (MHI-5). Het geeft een indicatie van de psychische gezondheid, waaronder bijvoorbeeld depressieve klachten. Jongens hebben in het algemeen een gunstigere score op de MHI-5 dan meisjes.

Daarnaast voelt een groep jongeren zich eenzaam. [Uit onderzoek van Movisie](#) blijkt dat eenzaamheid kan ontstaan door een combinatie van onder meer persoonlijkheidsfactoren, relationele factoren en omgevingsfactoren. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om weinig zelfvertrouwen, een gemis aan (hechte) vriendschappen of familiebanden en het opgroeien in armoede.

24% van de jongeren in de regio IJsselland ervaart psychische klachten, waarvan 2% ernstige klachten ervaart. 26% van de jongeren in de regio IJsselland heeft zich in de afgelopen vier weken eenzaam gevoeld.

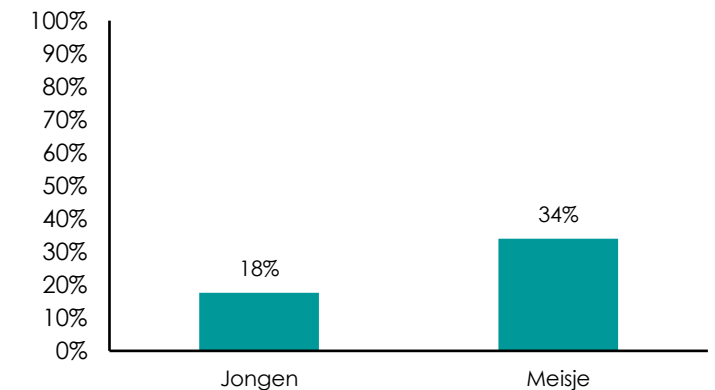
Heeft psychische klachten

4% van de jongeren uit de regio IJsselland heeft er in de laatste 12 maanden vaak of heel vaak serieus over gedacht een eind te maken aan zijn/haar leven.

[Op de website](#) van GGD IJsselland is meer informatie te vinden over suïcidepreventie.

Heeft zich eenzaam gevoeld in de afgelopen 4 weken

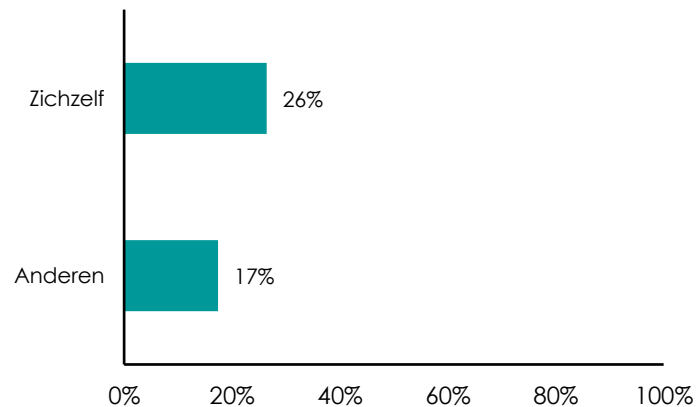
4. Prestatiedruk en stress

Jongeren ervaren steeds meer druk om te presteren. Deze druk kunnen ze zichzelf opleggen, maar kan ook door anderen opgelegd worden, zoals ouders/verzorgers en leraren.

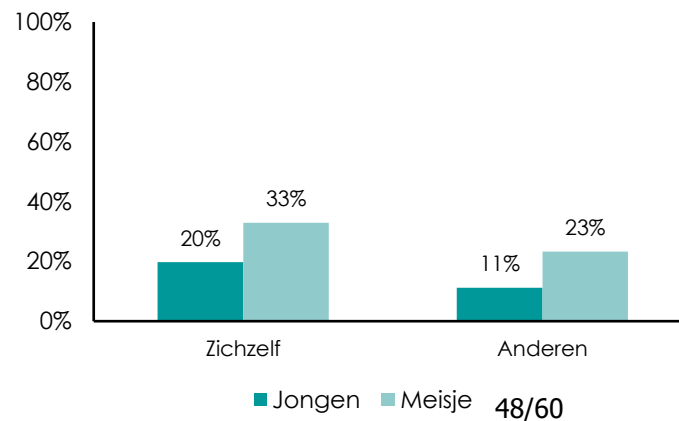
In 2023 geeft 44% van de jongeren in de regio IJsselland aan zich (zeer) vaak gestrest te voelen door één of meer factoren (landelijk 50%). Dit is toegenomen sinds 2019. Jongens ervaren minder vaak stress dan meisjes.

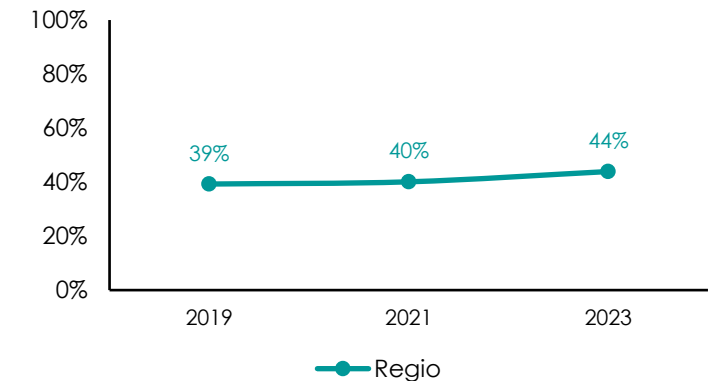
Ervaart regelmatig tot vaak prestatiedruk vanuit

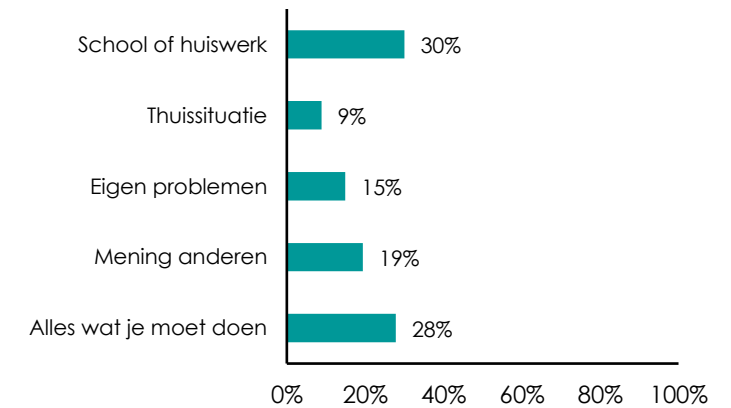
Ervaart regelmatig tot vaak prestatiedruk vanuit

Voelt zich (zeer) vaak gestrest door één of meer factoren

Bronnen van stress

5. Beschermende factoren en vertrouwen

Hoe jongeren met uitdagingen als stress, ingrijpende gebeurtenissen en groepsdruk omgaan wordt mede bepaald door hun veerkracht en weerbaarheid. Jongens rapporteren in het algemeen dat zij sneller herstellen, makkelijker stressvolle gebeurtenissen doorstaan en beter voor zichzelf kunnen opkomen dan meisjes. Ook hebben jongens vaker vertrouwen in hun eigen toekomst.

Naast de aandacht voor mogelijke (mentale) gezondheidsproblemen die jongeren kunnen ervaren, is het belangrijk om samen met hen te kijken naar mogelijke oplossingen. Het concept van positieve gezondheid biedt daarvoor aanknopingspunten. Door met jongeren hierover in gesprek te gaan, wordt duidelijk waar hun kracht zit en wat hen helpt om sterker uit een stressvolle of moeilijke periode te komen. Het is belangrijk om de veerkracht van jongeren te stimuleren, op een manier die aansluit bij hun belevingswereld.

Uit de gezondheidsmonitor blijkt dat bijna alle jongeren bij iemand terecht te kunnen met een probleem. Zij noemen hierbij vaak hun ouders en/of vrienden.

68%

herstelt snel na een moeilijke periode

44%

vindt het niet moeilijk om stressvolle gebeurtenissen te doorstaan

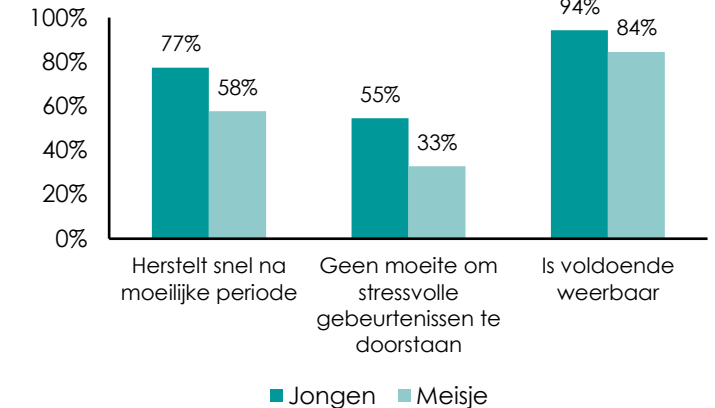
89%

kan goed voor zichzelf opkomen

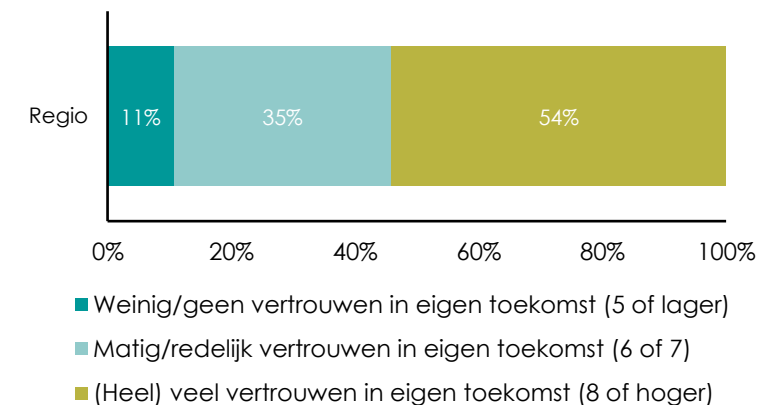
97%

kan bij iemand terecht als hij/zij ergens mee zit

Veerkracht

Vertrouwen in de toekomst

6. School

Jongeren brengen een groot deel van hun tijd door op school. Op school doen jongeren kennis en vaardigheden op die belangrijk zijn voor hun ontwikkeling. Maar ook doen ze sociale contacten op en maken ze vrienden.

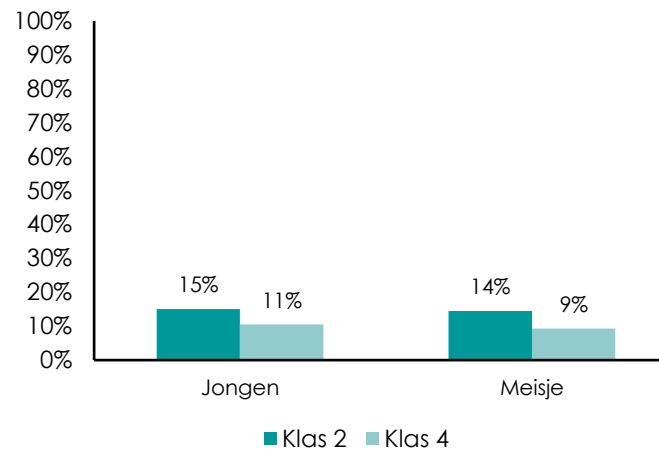
Wanneer jongeren worden gepest, kan dit negatieve gevolgen hebben voor hun sociaal-emotionele gezondheid.

In de gezondheidsmonitor is gevraagd naar pesten, spijbelen, ziekteverzuim en schoolbeleving.

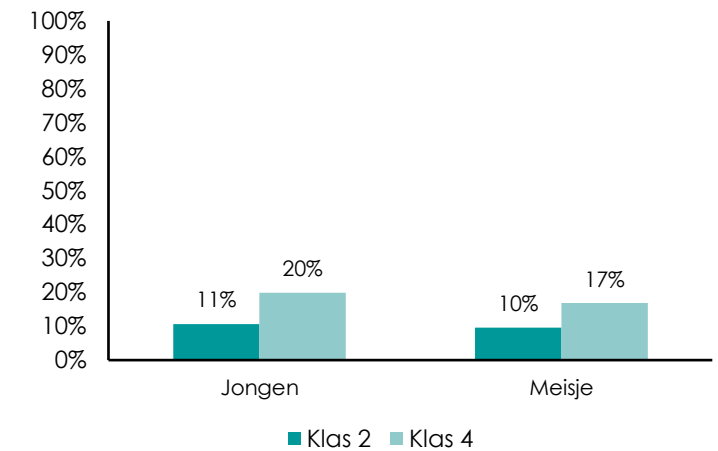

College van burgemeester en wethouders - 11 juni 2024 - 2024_B&W_00447

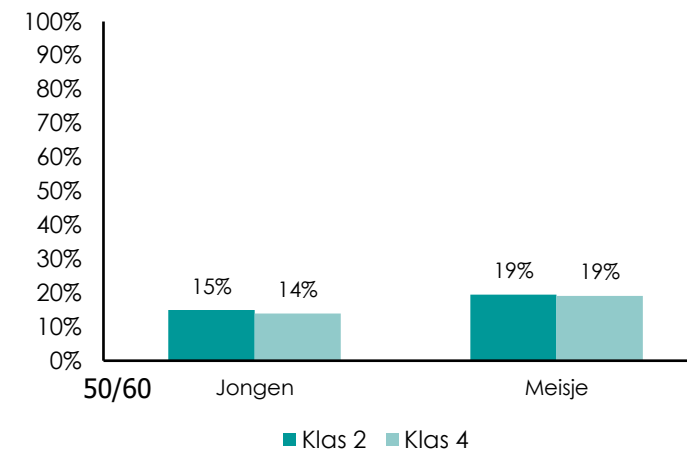
Is de afgelopen 3 maanden gepest op school

Heeft de afgelopen 4 weken gespijbeld

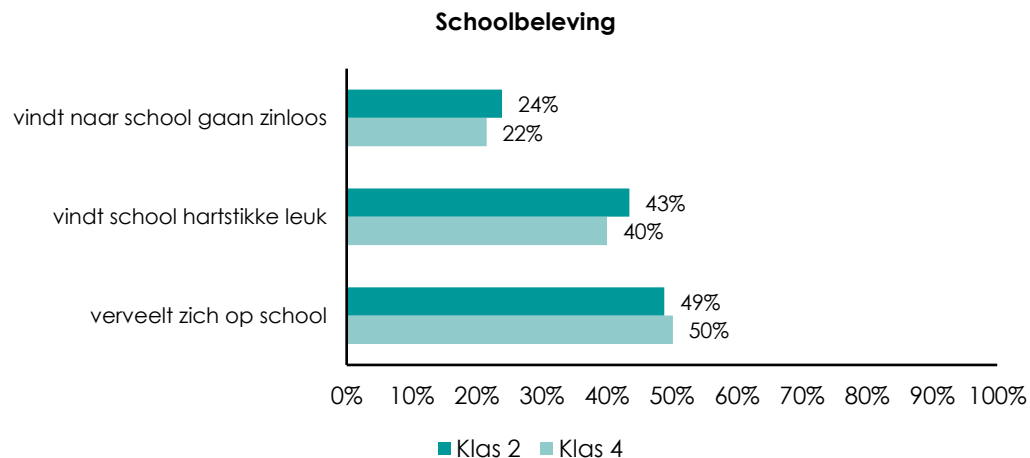

Was de afgelopen 4 weken 3+ dagen ziek thuis

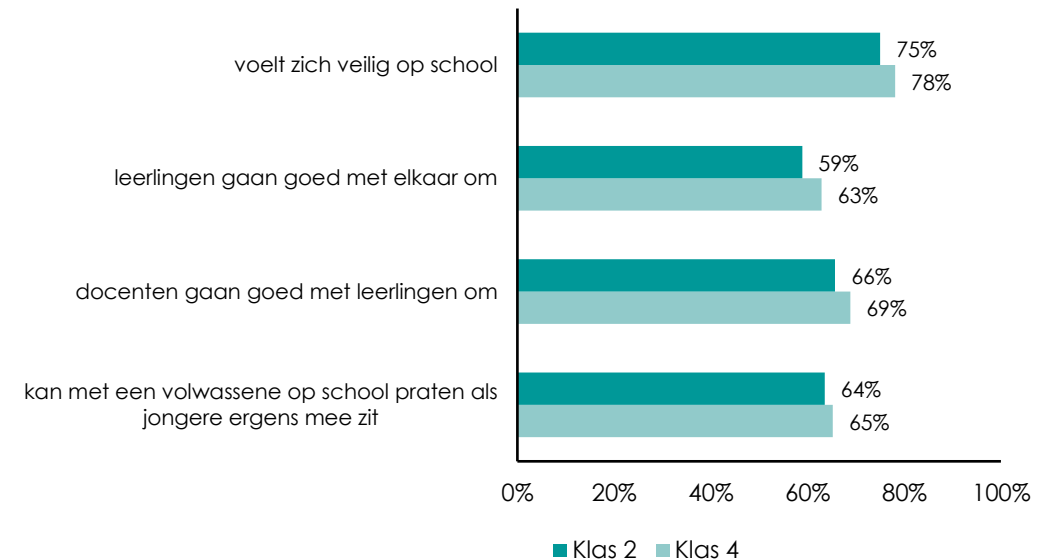

6. School

Voor de sfeer op school is onder andere gevraagd naar hoe veilig jongeren zich voelen. In het algemeen voelen jongens zich veiliger op school dan meisjes. En jongeren op havo/vwo voelen zich veiliger dan jongeren op het vmbo. Ditzelfde beeld zien we bij de vraag over of leerlingen goed met elkaar omgaan op school: meisjes en jongeren op het vmbo zijn minder positief. Jongens vervelen zich vaker op school dan meisjes en ook vinden zij school vaker zinloos.

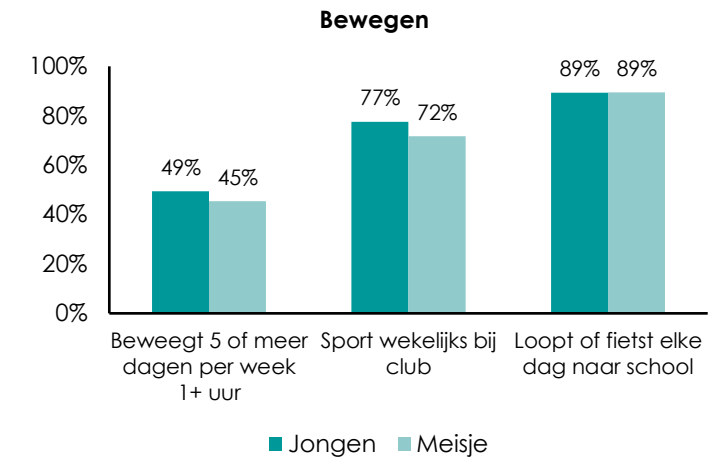
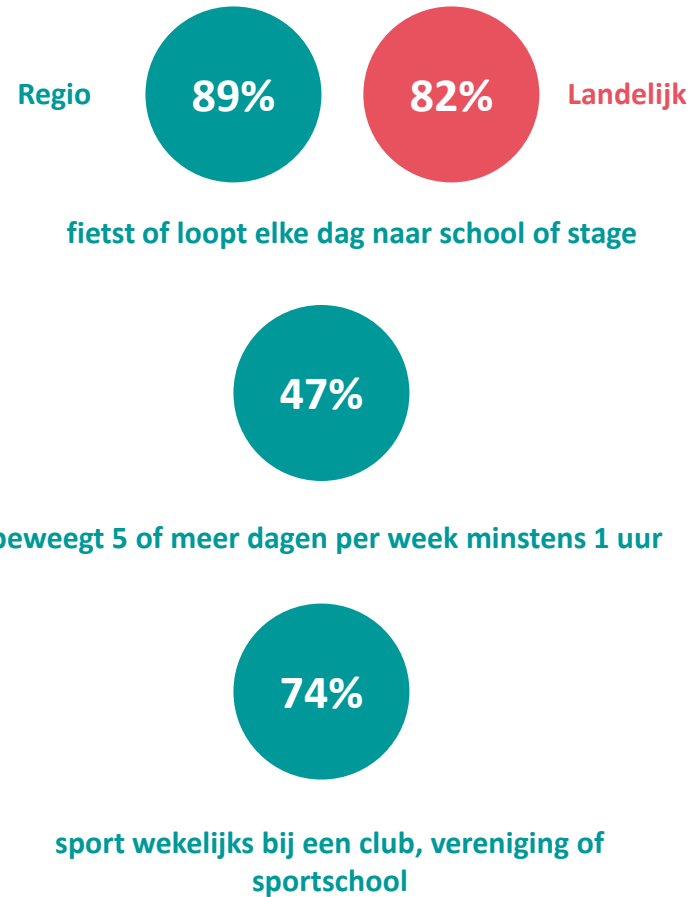

Sfeer op school

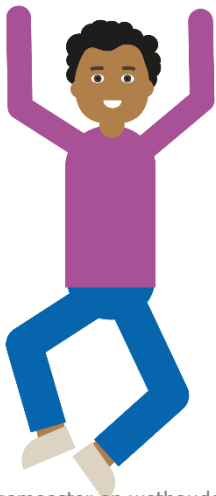
7. Bewegen en sport

Voldoende beweging draagt positief bij aan de (mentale) gezondheid van jongeren. Het advies voor jongeren is om elke dag minimaal een uur te bewegen. Niet alleen sporten bij een club, maar ook bewegen buiten clubverband, zoals skaten, kranten bezorgen of naar school fietsen, tellen mee.

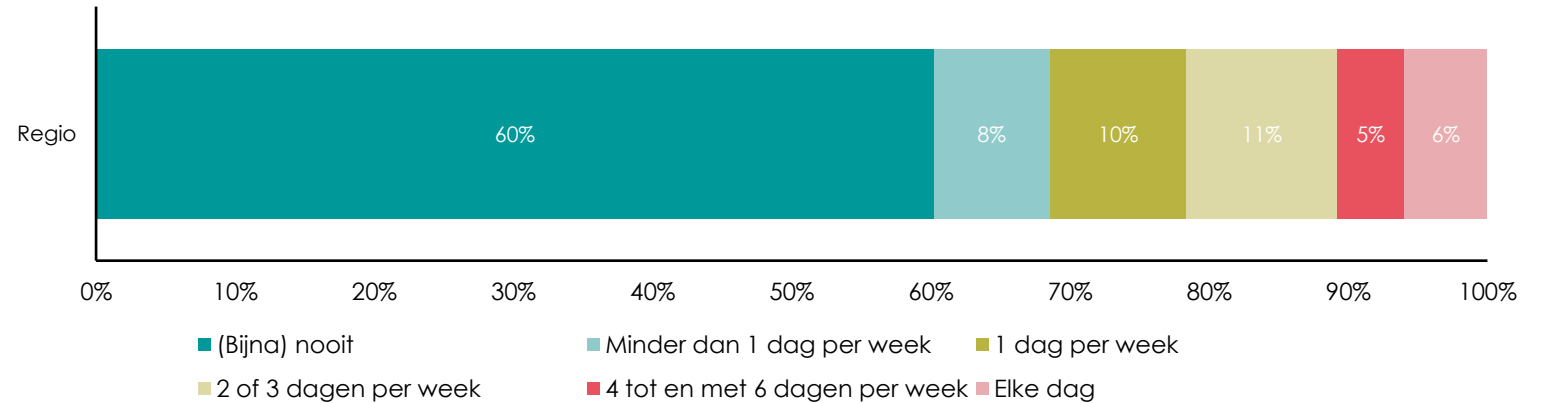
8. Vrije tijd

Een goede vrije tijdsbesteding is een beschermende factor waardoor jongeren minder kwetsbaar zijn voor psychische problemen en het ontwikkelen van problematisch middelengebruik. Naast sport en bewegen kan gedacht worden aan culturele of creatieve activiteiten, zoals muziek maken, theater of schilderen/tekenen of aan andere activiteiten. Deze activiteiten brengen jongeren in contact met volwassenen en andere jongeren die hen aanmoedigen en ondersteunen bij het ontwikkelen van hun talenten en vaardigheden.

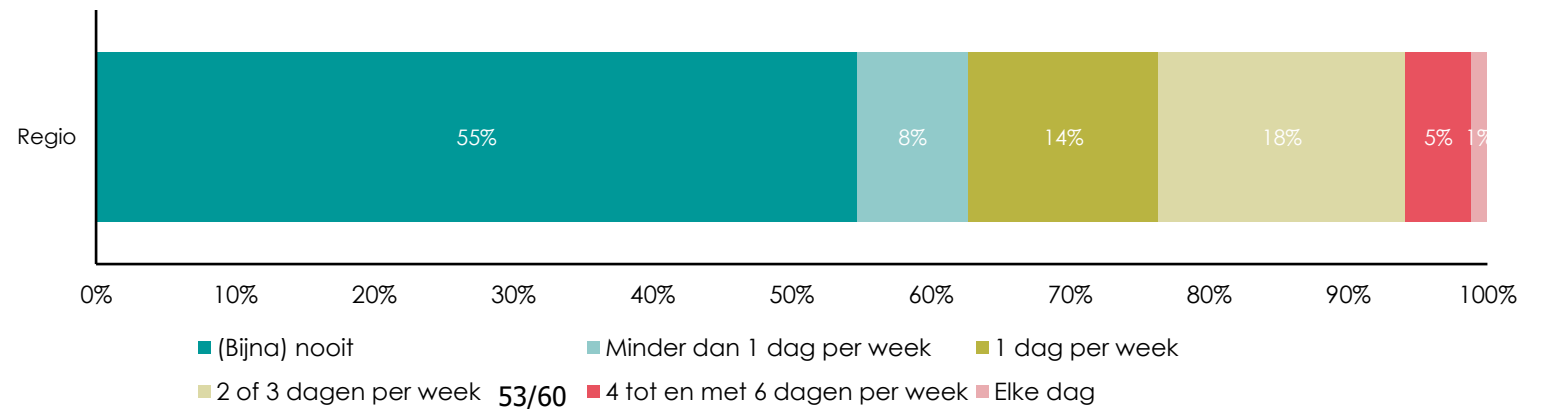

College van burgemeester en wethouders - 11 juni 2024 - 2024_B&W_00447

Creatieve en culturele activiteiten buiten schooltijd

Activiteiten bij andere clubs of verenigingen buiten schooltijd

9. Mediawijsheid

Jongeren groeien op in een digitale wereld en staan voortdurend met elkaar in contact via social media. Als jongeren het gebruik van social media niet meer onder controle hebben, kunnen er problemen ontstaan in het dagelijks functioneren. Dan is er sprake van problematisch gebruik van social media. Het problematisch social mediagebruik is toegenomen sinds 2019. Meisjes hebben vaker een hoog risico op problematisch gebruik dan jongens. Jongens ervaren daarentegen vaker problemen door gamen. Dit kan negatieve effecten hebben op verschillende aspecten van gezondheid, zoals mentaal welbevinden, eenzaamheid en slaap.

Kijk voor meer informatie over mediawijsheid op gezondeschool.nl.

College van burgemeester en wethouders - 11 juni 2024 - 2024_B&W_00447

12%

loopt risico op problematisch social media gebruik

3%

loopt risico op problematisch game gedrag

8%

is de afgelopen 3 maanden online gepest

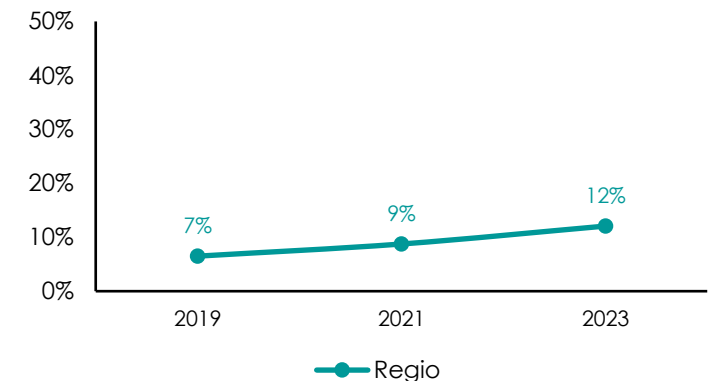
54/60

Sexting kan nare gevolgen hebben die jongeren niet altijd kunnen overzien. Het is belangrijk jongeren te leren hoe ze op veilige wijze online relaties aangaan.

1%

heeft meegemaakt dat iemand tegen de zin een naaktfoto of seksfilmpje heeft verspreid

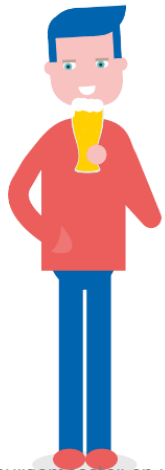
Loopt risico op problematisch gebruik social media

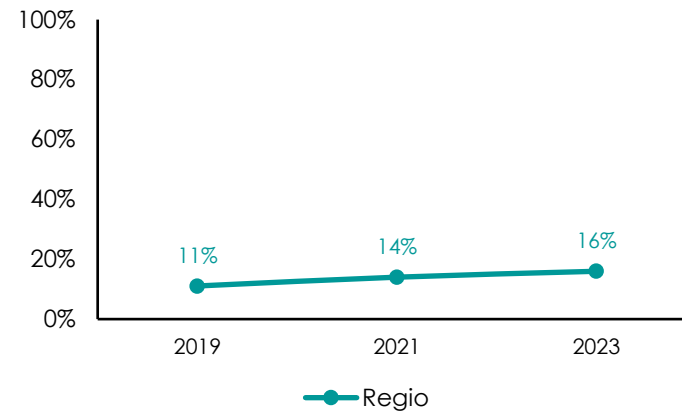
10. Alcohol

Alcoholgebruik onder de 18 jaar wordt als ongewenst beschouwd. De hersenen van jongeren zijn nog volop in ontwikkeling en er zijn aanwijzingen dat deze ontwikkeling verstoord kan worden door alcoholgebruik. Daarnaast hebben jongeren die op jonge leeftijd drinken een verhoogd risico op problematisch drinken op latere leeftijd. [In dit kennisdossier](#) van het RIVM is meer informatie te vinden over de risico's van alcoholgebruik en wat gemeenten kunnen doen.

Gemiddeld drinken jongeren hun eerste hele glas alcohol tussen de 13 en 14 jaar. Het percentage jongeren dat in de afgelopen 4 weken weleens dronken is geweest, is toegenomen.

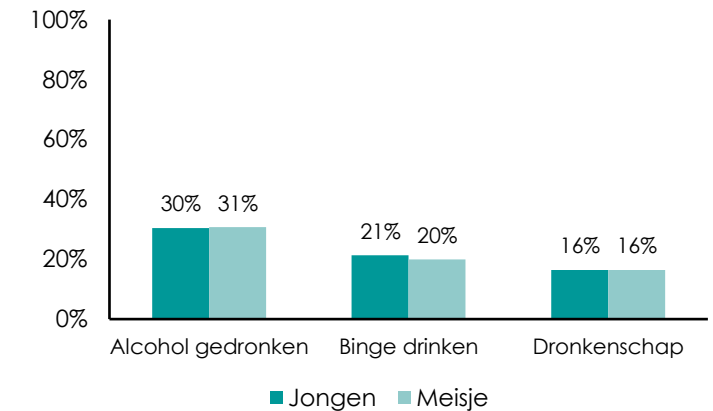
is in de afgelopen 4 weken weleens dronken geweest

31%

heeft afgelopen 4 weken alcohol gedronken

In de afgelopen 4 weken

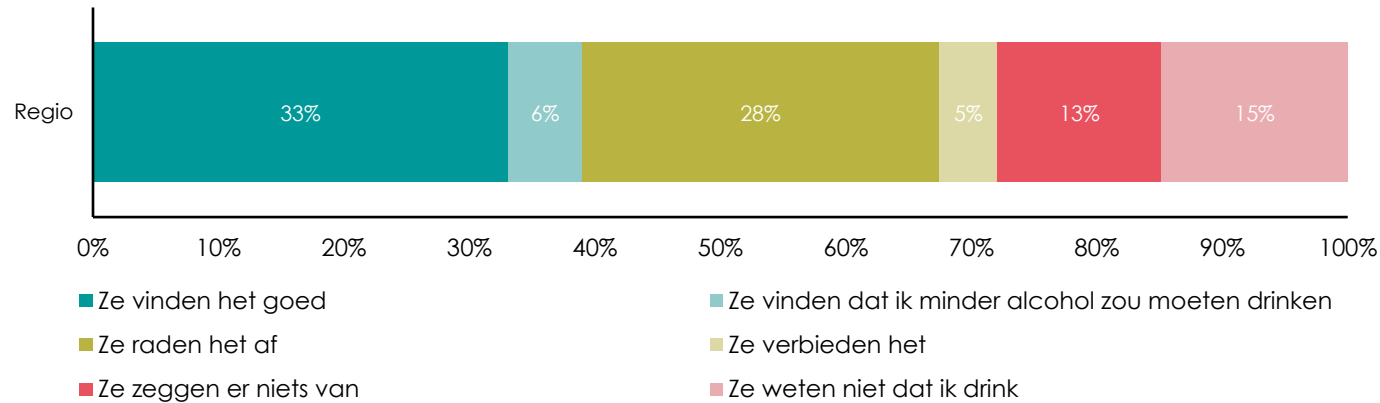

21%

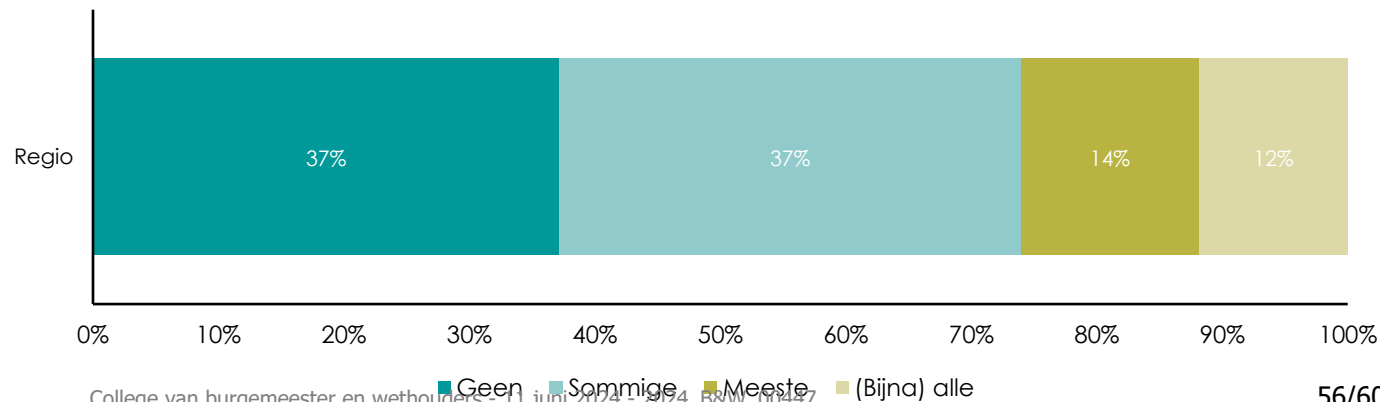
heeft in de afgelopen 4 weken weleens 5 of meer glazen alcohol gedronken (binge drinken)

10. Alcohol

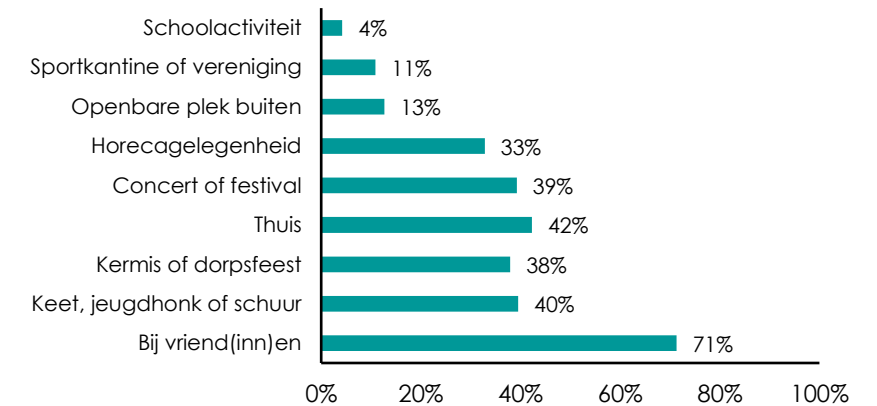
Mening ouders alcohol

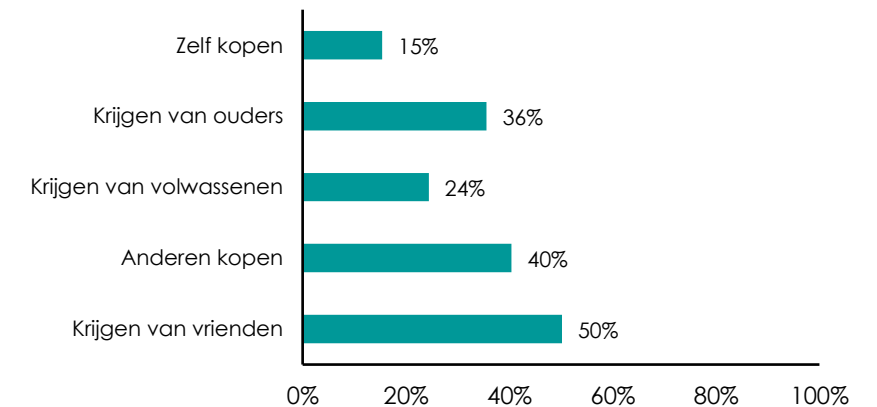
Hoeveel van je vrienden en vriendinnen drinken alcohol?

Als je alcohol drinkt, waar is dit dan meestal?

Jongeren komen aan alcohol via

11. Roken, vaperen en drugs

Roken is veruit de belangrijkste leefstijlfactor waardoor mensen ziek worden of komen te overlijden ([RIVM](#)). Als je op jonge leeftijd begint met roken, is de kans op verslaving groot en is het moeilijk om succesvol te stoppen. Daarom is het belangrijk om samen te werken aan een rookvrije generatie.

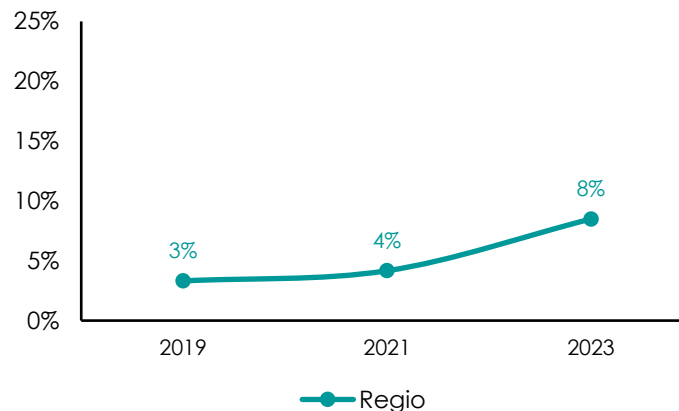
De e-sigaret (vape) wordt als minder ongezond beschouwd dan de gewone sigaret maar bevat ook veel schadelijke en verslavende stoffen. Deze nieuwe vorm van roken is sterk in opkomst.

8% van de jongeren in de gemeente heeft ooit wiet of hasj gebruikt. Het percentage dat in de laatste 4 weken wiet of hasj gebruikt heeft is 4%. 3% heeft ooit andere drugs dan wiet of hasj gebruikt.

Het wekelijks roken neemt sinds 2019 toe. Het wekelijks vaperen is ook toegenomen: van 4% in 2019 naar 13% in 2023. Vaperen komt vaker voor bij meisjes, terwijl jongens iets vaker wiet of hasj hebben gebruikt.

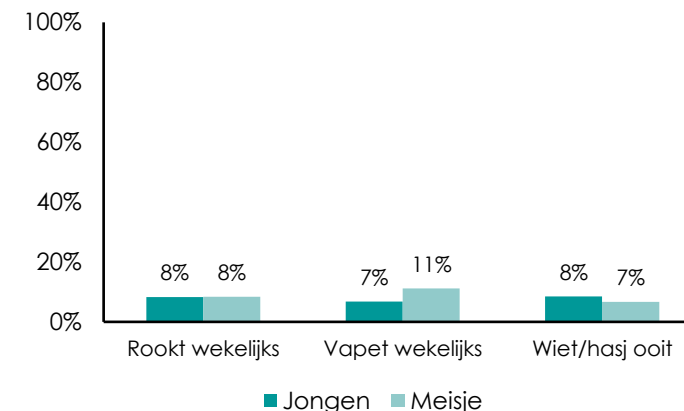
Rookt (minimaal wekelijks)

4%

heeft ooit snus gebruikt

Roken, vaperen en drugs

9%

vapet minimaal wekelijks

Snus zijn kleine zakjes met tabak met nicotine die je in je mond stopt. Sommige jongeren gebruiken snus als alternatief voor roken.

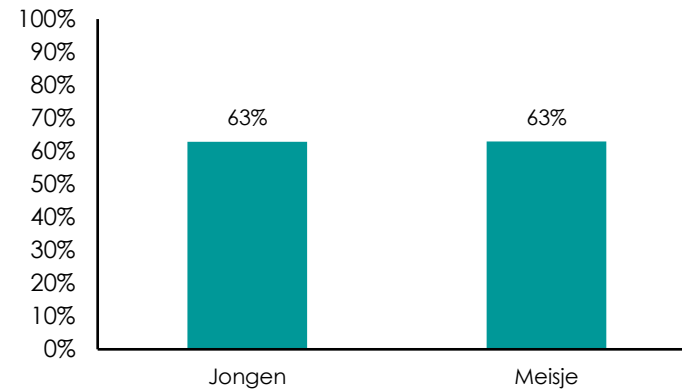
12. Gedrag vrienden

Groepsdruk speelt een rol bij het middelengebruik van jongeren. Als er in hun omgeving, door bijvoorbeeld vrienden of vriendinnen, alcohol wordt gedronken, wordt gerookt of andere middelen worden gebruikt, dan is de kans groter dat een jongere zelf ook middelen gebruikt. [Uit eerder onderzoek](#) van het Trimbos-instituut blijkt dat jongeren die tot laat in de avond tijd doorbrengen met vrienden meer middelen gebruiken dan jongeren die dat niet doen.

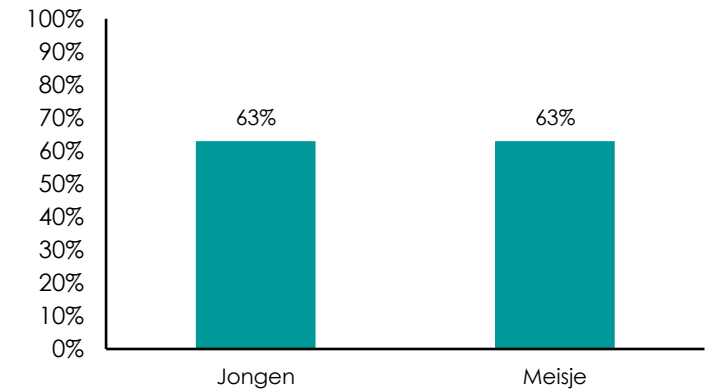
19% was in de afgelopen week 3 of meer dagen 's avonds na 22 uur thuis.

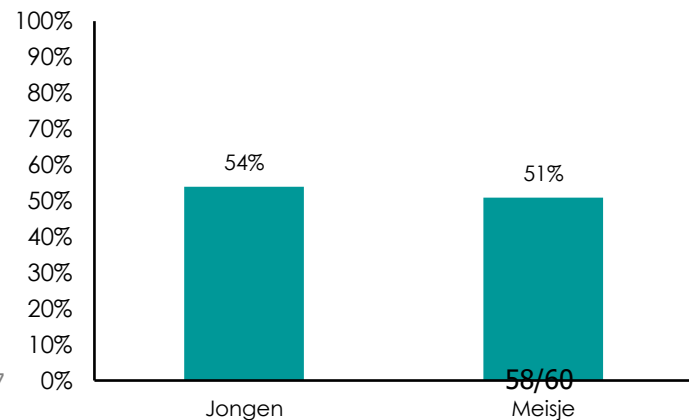
Sommige tot (bijna) alle vriend(inn)en drinken alcohol

Sommige tot (bijna) alle vriend(inn)en roken hasj/wiet

Sommige tot (bijna) alle vriend(inn)en roken

Uitgave: GGD IJsselland, 2024.

Onderzoek uitgevoerd door: team Beleidsadvies en Onderzoek GGD IJsselland

Kijk voor meer informatie over dit onderzoek en ander onderzoek op: www.ijssellandscan.nl.

Voor vragen over deze monitor kunt u mailen naar het team Beleidsadvies en Onderzoek van GGD IJsselland:
onderzoek@ggdijselland.nl.

